

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 8 JANUARI 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

DEN ÄLDRE DAMENS SKÖNHET

IDUNS FÖRSTA SIDA HAR förut ibland smyckats av bilden av någon vacker ung kvinnlig varelse. Denna gång har platsen upplåtits åt den äldre kvinnans skönhet. Skönhet? säger ni. Ja, just skönhet, låt vara att den inte ögonblickligen slår er som den där unga varelsens regelbundna och lättillgängliga skönhet brukar göra. Den äldre kvinnans skönhet är kanske rent av på sätt och vis av högre rang än ungdomens. Ungdomens skönhet är helt enkelt ett beundransvärt verk av naturen, men den äldre människan har själv bidragit till att skapa sin skönhet: genom sitt tänkande, sitt handlande, sina vanor. Livet har varit med om att mejsla hennes ansikte; erfarenhe-

Min kusin. Ett sommarminne. Av Johannes Heüman.

Jag minns från barndomstiden
en sommarpaviljong
med stick ur *Aeneiden*
och doft — det var en gång.

Där klängde rosentörnet
på kapp med caprifoln
och bort i ena hörnet
stod liljan och violn.

En morgon i augusti
kom min kusin från stan.
Hon var så pigg och lustig
och sjöng mest hela dan.

Hon nöps och slogs förskräckligt,
och allt jag tyckte om,
det kallade hon äckligt
och gick, när jag sa: kom!

Hon dansade framför mig
och ropade: "Ta fatt!
Jag hoppas, att jag stör dig
med mina glada skratt.
Du tror, jag tycker om dig
och har dig fasligt kär;
jag vet ej, hur det kom sig,
att du nu har mig kär.
Du är så blek och tyster,

förläste gymnasist!
Men jag är het och yster
och har en stilig vrist.
Jaha! — nu sjunker solen,
och tante har lagt sin katt.
Säg hör du väl fiolen
bort i augustis natt? —
Du bara ser och tiger!
Jag reser hem till stan!
Se aftonstjärnan stiger...
där föll en astrakan...
Jag tänker på dig ofta,
men du är blott min vän.
Ah gosse, knäpp min kofta —
min hand är kall — så känn!
Kom följ till paviljongen
din älskliga kusin.
Mör myggorna... den sången
är nattens violin."

Vi gingo utmed bäcken,
där dimman mjölkvit stod.
Hon bröt en ros från häcken,
och den var röd som blod.

"Där har du en med törnen,
den sticks och rivs som jag.
Du bleknos, jag är örnen,
och jag har pappas tag!"

Hon tog mig hårt i armen
och slet i min kostym,
hon tryckte mig mot barmen,
mot doft av roseparfym.

Jag var berusad, fången
av hennes heta blick,
när ini paviljongen
jag första kyssen fick —

en kyss vid ord som stucko
"jag älskar dig ej mer! —,
när mer vi båda drucko
av vinet från Cythér.

Och aldrig väl jag tömmer
så härligt Erosvin.
Ännu min dagbok gömmer
din rosentagg, kusin.

tens och mildhetens händer ha strukit över det.

De — mer eller mindre — äldre damer, som här representera de vita hårens charme, tillhöra alla nuet — alla utom den vördnadsvärda damen med korskruvslockar. Hon representerar den föregående generationen — tillhörde en av dessa förra seklets stockholmska patricierfamiljer, vilka tillsammans bildade en nu försvunnen borgerlig klass. Damen under henne är hennes dotter, som också hon bor i Stockholm.

Det sägs, att ungdomen aldrig riktigt förstår ålderdomen. I varje fall kan den unge inte tänka sig, hur det skall vara att bli gammal och han eller hon ryser för tanken. Särskilt om det är en ung kvinna, eftersom hon

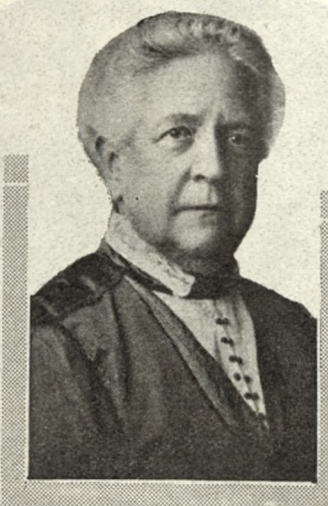
ju tror sig förstå, att endast ungdomen är den goda tiden i en kvinnas liv. Men hon har orätt. När kvinnan nått över de femtio, har hon definitivt bakom sig alla ungdomens oroliga, obestämda och ångestfyllda känslor (dem de unga i sin dårskap tro vara livets kvintessens) och har nått ett slags andens adel. Det finns gamla kvinnor, som inge en obekvärlig känsla av vördnad. Jag minns en: hon hade lidit så mycket, att man tyckte, hon borde inte kunna hänga fast vid livet mer, och när hon likväl älskade och vördade livet, vart hon som ett levande vittnesbörd om att livet även i sina tunga former är rikare och större, än vi unga i vår pretentiösa fåvitskhet förstå. Kanske lever i djupet hos alla folk samma känsla av något mystiskt vördnadsbjudande hos den gamla kvinnan, som naturfolken ju också tillskriva trolldomskraft. Och trots allt illasinnat folkligt hån mot gamla kvinnor — vilket kanske bara är baksidan av den nämnda vidskepliga vördnaden — som sagt trots allt folkligt hån, vilka härliga litterära typer av gamla kvinnor det finns! Den starka, sega släktmodern, som tycks kunna lida allt och som trots allt i sitt hjärta är ett barn inför vår herre — Hjalmar Bergman, bland svenska författare, har henne gärna (Mor i Sutre och nu senast Farmor och Vår Herre). Och Maxim Gorkis mormor, sådan han skildrar henne i sina barndomsminnen, är kanske den allra härligaste av dessa gamla kvinnor: hon får uthärda sin mans brutalitet, ruin, barnens olycka, allt — men denna gamla släktmoder är själv som ett evigt friskt träd, hon blir varken elak

eller förtorkad, hon talar och överlägger förtroligt med Gud, eftersom hon ju vet, att ingen människa kan råda eller hjälpa.

För att fortsätta med vad som egentligen är en utvikning från ämnet: kan man inte döma ett land efter som dess gamla kvinnor aktas och ha det? Ingenstädes, tror jag, ser man på gator och i parker så många ensamma gamla kvinnor som i Köpenhamn, och ingenstädes äro de så söta, kloka och muntra. I det landet måste hemmet hållas heligt och kvinnan aktas högt, och det även om hon inte fått lyckan bli medelpunkten i ett hem. Den danska, eller skandinaviska, gamla kvinnans motpol är kanske den kinesiska. När kinesiskan blivit den äldsta kvinnan i sin familj, blivit svärmor åt alla de andra, först då är hon fri, ansedd, mäktig. Men då har hon hunnit lida så utsägligt, att hon tror lidande är detsamma som liv och känner sig leva bara då hon plågar sina stackars svärdöttrar. En släktmor är hon emellertid, en släktens ande, som aldrig dör — en Nemesis på sitt sätt.

Men låt oss återvända till utgångspunkten! Den var "den äldre damens skönhet". Ack, det behövs inte många ord om den. Om den unga kvinnans skönhet kan det talas länge och mycket, hur hon skall vara klädd för att vara vackrast o. s. v., o. s. v. — men den äldre damen behöver inte ängsligt rusa efter modepåkitt och modeläror: de grå hårens skönhet är värdig och oförvansklig, när den uppbäres av det enda, som håller: en fin, öm personlighet.

E. TH.

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.		Iduns prenumerationspris 1922:		Iduns annonspris: Pr millimeter enkel spalt:	
Redaktionen: kl. 10—4.	Expeditionen: kl. 9—5.	Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:	35 öre efter text. 40	Utländska annonser:
Riks 1646. Allm. 9803.	Riks 1646. Allm. 6147.	Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19:50	öre å textside. Beständ 45 öre efter text., 50 öre	pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.
Red. Högman: kl. 11—1.	Annonskont.: kl. 9—5.	Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—	o. Plattsökande 25 öre. för särsk. begärd plats.	
Riks. 8660. Allm. 402.	Riks 1646. Allm. 6147.	Kvartal " 4:25	Kvartal " 5:25		
		Månad " 1:50	Månad " 2:—		

MISSTAGET. AV ANTON TJECHOV

ÖVERSATT FRÅN RYSKAN AV ELLEN RYDELIUS

PJOTR PETROVITJ STRISJIN, BRORSON till överstinnan Ivanova, samme en, som i fjol blev bestulen på ett par nya galoscher, kom hem från ett namnsdagskalas klockan två på natten. För att inte väcka sin familj, tog han försiktigt av sig i tamburen, smög sig på tå, nästan utan att våga andas, in i sovrummet och började bereda sig att gå till sängs utan att tända ljus.

Strisjin för ett nyktert och regelbundet liv, han har en gudfruktig uppsyn och han läser bara religiösa broschyrer, men på namnsdagskalaset hade han i glädjen över Ljubov Smiridonovnas lyckliga nedkomst tillåtit sig att dricka fyra glas vodka och ett glas vin, som i smaken påminde om ett mellanting mellan ättika och ricinolja. Men starka drycker äro liksom havsvatten eller ryktbarhet: ju mer man dricker, desto starkare blir törsten... Och när Strisjin nu klädde av sig, kände han ett obetvingligt begär efter något att dricka.

— Dasjenka har visst vodka i skåpet, i högra hörnet, — tänkte han — Hon märker nog inte, om jag tar ett spetsglas...

Efter en viss tvekan övervann han sin förskräckelse och gick fram till skåpet. Sedan han försiktigt öppnat skåpet, trevade han i högra hörnet fram en butelj och ett glas, hällde i glaset, ställde buteljen på sin plats, så korsade han sig och tömde glaset. Då skedde genast något, som liknade ett under. Med väldig kraft, liksom av en bomb, kastades Strisjin bort från skåpet mot en koffert. Det blixtrade för hans ögon, andedräkten hämmades, och han hade en känsla i hela kroppen som om han fallit i ett träsk, fullt av blodiglar. Han tyckte, att han i stället för vodka sväljt ett stycke dynamit, som slet sönder hans kropp, huset, hela gränden... Huvudet, händerna, fötterna — allt rycktes bort och flög någonstans åt skogen, ut i rymden...

Tre minuter låg han orörlig på kofferten utan att andas, sedan reste han sig och frågade:

— Var är jag?

Det första, som han tydligt märkte, då han kom till medvetande, var en stark fotogenluk.

— Milde himmel, jag har druckit fotogen i stället för vodka — sade han bävande. — Gud sig förbarme!

Tanken att han var förgiftad störtade honom än i frossa, än i feber. Att han verkligen tagit giftet, det bevisade utom lukten i rummet den brännande känslan i munnen, gnistorna för ögonen, ljudet av klockor i huvudet och dunkandet i magen. Då han kände dödens närhet och inte ville bedraga sig själv med fåfänga förhoppningar, greps han av en önskan att ta farväl av de närstående och begav sig därför till Dasjenkas sovrum. (Som han var änklung, hade han sin svägerska Dasjenka, en gammal ungmö, till hushållerska).

— Dasjenka, sade han med gråtmild röst och gick in i sängkammaren, — Kära Dasjenka!

Någonting vände sig i mörkret och utstött en djup suck.

— Dasjenka!

— Vad? Vad är det? — sade plötsligt en kvinnlig röst. — Är det du, Pjotr Petro-

vitj? Är du redan tillbaka? Nå hur var det? Vad döpte de flickan till? Vem var fadder?

— Natalia Andrejevna Velikosvjetskaja var gudmor och Pavel Ivanovitj Bessonit-syn var gudfar... Jag... Dasjenka, jag tror jag dör. Och den nyfödda döptes till Olympiada efter deras välgörarinna... Jag, jag har druckit fotogen, Dasjenka...

— Vad säger du? Serverade dom fotogen där borta?

— Jag måste bekänna, att jag ville ta litet vodka utan att fråga dig, och... och Gud straffade mig. I misshugg tog jag fotogen och drack... Vad skall jag göra...

När Dasjenka fick höra, att man öppnat skåpet utan hennes tillstånd, blev det liv i henne... Hon tänkte hastigt ljus, hoppade ur sängen i bara nattskjortan, fränig och mager och i papiljotter, och tassade barfota bort till skåpet.

— Vem har lovat dig det? — frågade hon strängt och granskade skåpets inre. — Tror du vodkan var framställd åt dig?

— Jag... Dasjenka, jag drack inte vodka utan fotogen... mumlade Strisjin och torkade kallsvetten ur pannan.

— Och varför skulle du röra fotogenen? Är det din sak? Är det för dig man ställt dit den? Eller tror du kanske, att fotogen inte kostar pengar. Vafalls? Vet du vad fotogenen kostar nu? Säg?

— Snälla Dasjenka, stönade Strisjin. — Det gäller liv eller död och så talar du om pengar!

— Han dricker sig full och rotar i skåpet! — skrek Dasjenka och slog förargad igen skåpdörren. — Ah, såna vidunder och plågoandar! Jag är en olycklig och plågad människa, som varken får ro natt eller dag. Era ogudaktiga basilisker och beläten, måtte ni få ert straff i den andra världen. Jag flyttar i morgon dag! Jag är en ogift flicka, och jag tillåter dig inte att stå framför mig i bara underkläderna! Våga inte att se på mig, då jag inte är klädd.

Och så lät hon tungan löpa... Som Strisjin visste, att man inte kunde lugna den uppretade Dasjenka varken med böner eller förbannelser eller ens en kanonsalva, så ryckte han på axlarna, klädde sig och beslöt gå till doktorn. Men doktorer är bara lätta att hitta, då man inte behöver dem. När Strisjin sprungit igenom tre gator och ringt på fem gånger hos doktor Tjepcharjanjets och sju gånger hos doktor Buljuchin, rusade han in på apoteket: kanske apotekaren kunde hjälpa honom. Efter lång väntan kom det ut en liten svartmuskig och lockig farmaceut, sömning och i nattrock och med ett så allvarligt och klokt ansikte, att det kändes riktigt hemskt.

Det sägs att livet var betydligt angenämare förr. Om den saken veta vi i grund och botten ganska litet. Oss tillkommer det att göra det bästa av livet sådant det nu är. Om ni prenumererar på Idun, så har Ni ett helt års utmärkta livsvärden Er tillförsäkrade för en ringa penning.

Prenumerera därför genast!

— Vad behagas? — frågade han i en ton, som endast mycket kloka och värdiga farmaceuter av judisk trosbekännelse kunna använda.

— För Guds skull... jag ber er... — sade Strisjin flämtande. — Ge mig något... Jag har nyss av misstag druckit fotogen... Jag dör...

— Jag ber er att icke visa sinnesrörelse utan svara på de frågor man framställer. Redan det faktum, att ni är upprörd förbjuder mig att hjälpa er. Har ni druckit fotogen? Ja?

— Ja, det har jag. Var god, rädda mig? Farmaceuten gick allvarligt och kallblodigt fram till en pulpet, öppnade en bok och fördjupade sig i läsning. Då han läst två sidor, ryckte han på ena axeln, sedan på den andra, gjorde en föraktlig grimas och gick efter en stunds fundering in i angränsande rum. Klockan slog fyra. Och när den visade tio minuter över fyra, vände sig farmaceuten till en annan bok och försjönk åter i läsning. — Hm! — sade han liksom tveksam. — Redan det faktum, att ni mår illa gör, att ni måste vända er till en läkare och icke till apoteket.

— Men jag har redan varit hos läkarna. De öppna inte för ringningar.

— Hm. Ni anser inte oss farmaceuter för människor, ni stör oss klockan fyra på natten, fast varje hund, varje katt har ro... Ni vill ingenting begripa, och ni anser, att vi inte är människor och att våra nerver äro som segelgarnssnören.

Strisjin hörde på farmaceuten, suckade och gick hem.

— Jag är alltså dömd att dö, — tänkte han.

Och det sved och luktade fotogen i munnen på honom, det stack i magen, i öronen genljöd det: bom, bom, bom... Varje ögonblick tyckte han, att hans slut var nära, att hans hjärta upphörde att slå...

Då han kommit hem, skyndade han att skriva på en lapp. »Jag anhåller att ingen skall anklagas för min död», sedan bad han till Gud, lade sig och drog täcket över huvudet. Han låg vaken ända till morgonen och väntade på döden, och hela tiden tyckte han sig se, hur hans grav övertäcktes med ung grönska och hur fåglarna kvittrade över den... Men på morgonen satt han i sängen och sade leende till Dasjenka.

— Den som för ett regelbundet och punktligt liv, dyra syster, dukar inte under för förgiftning. Tag bara mig till exempel. Här stod jag på avgrundens rand, jag höll på att dö, jag pinades, och nu är jag kry. Jag är bara svedd i munnen och sårig i hal-sen, men hela kroppen är frisk, Gud vare lov... Och varför? Därför att jag för ett regelbundet liv.

— Nej, det beror på att fotogenen är så dålig! — suckade Dasjenka, som tänkte på utgifterna och bara såg den sidan av saken. — Då gav bodbiträdet mig inte den bästa fotogenen utan den, som kostar en och en halv kopek skålpundet. Jag är en olycklig och lurad kvinna. Sådana vidunder och missfoster, måtte de få sitt straff i den andra världen, de fördömda bedragarna...

Och så lät hon tungan löpa...

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

I DET OTVÄTTADE KANTEWOE

AV TERES KAUDERN

LÅNGT INNE I CENTRAL-CELEBES, 5 à 6 dagsresor från kusten, ligger en stor by, som heter Kantewoe. De européer, som sett den, kunna lätt räknas, ty landet har blott 10 år stått i beroende av Holland. Vägen till Kantewoe är nog så märkvärdig. De första dagarna kan man

ken och hasa oss fram. Och ändå är det där ingen konst alls, när man som vi ingenting har att bära. Men att vårt folk med sina bördor på cirka 25 kilo kunde reda sig, det var sannerligen ett mästerverk. När jag såg hur behändigt och säkert de togo sig fram, tänkte jag ovillkorligen: »Ja, det är vanan, som gör det.» En ovan skulle behövt en hel dag för att med en tung och skrymmande börda klara sig över ett dylikt ställe.

Vattendragen, som vi passera äro oräkneliga. Vid de mindre finnas inga anstalter alls för att komma över. Infödingarna plaska med sina bara fötter ogenerat genom vattnet. Vi ha att välja på att taga av oss skodon och strumpor — i längden alldeles för besvärligt i anseende till vattendragens talrikhet — hoppa på stenar, om det finns några, gå i vattnet utan vidare eller låta någon inföding taga oss på ryggen.

Över de bredare, stridare floderna, ligger det en eller i bästa fall två stockar, som man får gå balansgång på. Det lönar sig inte att vara nervös, när man skall över ett 20 m. brett, forsande vatten på en enda stock. De infödda gå förstas med sina bara fötter lika säkert på stocken som var som helst, men jag hann bliva van jag med, innan jag kom fram till Kantewoe.

Celebes största flod, Koro, passerade vi på en ungefär 50 m. lång hängbro av rotting. Den bron hade jag hört talas om, långt innan jag sett den. Det sades, att de flesta, som gingo över den för första gången, blevo vita i ansiktet. Vår javanske tjänare, som kände landet här väl, sedan den tid han var uppappare åt en löjtnant, vilken lett militärpatruller i distriktet, beskrev för mig, att rottingbron låg så högt över vattenytan, som två kokospalmer tillsamman och att man rakt inte finge titta ned på vattnet, som brusar och dånar under en, ty då fick man svindel och kom aldrig över bron. Man var vidare tvungen att gå blott en och en över bron.

Allt detta gjorde att jag var ytterst pigg på att se den där bron. Den var förstas inte så märkvärdig, som beskrivningarna gjort den, men nog så intressant ändå.

Bron består nästan uteslutande av rotting.

Gångbanan utgöres av 6 eller 7 grova rottingar, som surrats väl fast i varandra. På ömse sidor finnes en lägre ledstång av rotting för barn och en högre för vuxna. Från den övre ledstången och ned till gångbanan löpa smala rottingvidjor på helt kort avstånd från varandra, så att man, då bron

Mindre rottingsbro i närheten av Kantewoe, sedd från ena brofästet.

färdas till häst, om man så vill, men de två sista måste man vandra till fots, det finns intet val, ty ingen häst, ingen bärstol kan föras fram på dessa vägar.

Landet, där Kantewoe ligger, är ett oerhört söndersplittrat bergland med toppar på 1200—3000 m. Infödingarna i dessa trakter draga med förkärlek sina stigar, så att de leda över bergkammarna och deras byar ligga alltid på toppen av ett berg.

Man klättrar uppför branter, som tyckas ändlösa. Det är inte vanliga backar det är fråga om, utan stigningen är så stark, att man får använda alla fyra för att hålla sig fast och komma framåt. Men man har inte väl kravlat sig uppför en brant, så bär det huvudstupa utför igen, vanligen ned mot en flod. Det är nästan lika tröttsamt att hasa utför, som att klättra upp, fast det förra går ju fortare förstas, ibland fortare än man tänkt sig och önskar.

Rätt som det är kommer man till ett ställe där infödingarna fällt storskogen för att bränna den och sedan så majs och berggris. Urskogens jättar ligga i ett virrvarr vräkta tvärs över gångstigen. Bråten kan ej kringgås, utan vi måste rätt igenom den. Vi slingra oss mellan kronornas grenar, balansera på stammarna, taga långa skutt, och dessemellan ligga vi på magen på mar-

Flickor från Central-Celebes, trakten av Kantewoe.

är i gott skick, ej har stor utsikt att kunna falla ned i vattnet. Hela bron är med grova rottingar fastgjord vid växande träd på stränderna, och från höga träd löpa rottingstag ned mot bron mitt. Höjden över vattenytan var emellertid alls inte som två kokospalmer, inte ens som en palm.

Av våra bärare försvunno 7 på kvällen, innan vi kommo till rottingbron. De hade ej förut varit i Kantewoe och löpte hellre från sin betalning än att utsätta sig för obehaget att passera bron. Vi hade litet svårt att förstå deras fasa. Visserligen gungar bron rätt bra, när man går på den, men man har verkligen ej det minsta att frukta. Det är don som hålla. Kantewoefolket, som gått på bron sedan barnåren, vet vad den duger till. Med fulla bördor gå 10—12 man samtidigt på bron.

Den första av de båda dagsmarscherna till fots var lång. Vi knogade från bitida på morgonen till klockan 5 på eftermiddagen. Då slog vi oss till ro i ett skjul, bestående av ett tak av palmblad på några stolpar. Det finnes i dessa vilda berg ej en enda hydda att ta in i. Allt är gott och väl i ett dylikt skogshotell, när det inte regnar, men det gör det tyvärr vid alla årstider här. Vi råkade ut för hållregn. Som det varit torrt en lång tid förut, var palmbladstaket högst otätt. Det regnade inne

Missionärens i Kantewoe hus.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BAST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

nästan lika friskt som ute. Det är mycket trist att ligga i sin bädd och känna hur allt sakta men säkert blir genomvått. I mån som palmbladstaket blev genomdränkt, blev det dock mindre otätt, och regnet varade lyckligtvis ej hela natten.

Sista dagsmarschen såg inte ut att vara lång. Vi kunde från den plats där vi rastat över natten, se berget, på vilket Kantewoe ligger. Men ack, det bar uppför och utför, över stockar och rottingbroar i flera timmar, innan vi kommo till Kantewoberget, och det var värre än allt annat att komma upp för. I 40 minuter klättrade vi oavbrutet mot himlen under en brännande sol utan skytt av skugga. Byn sågo vi ej till, innan vi voro uppe på toppen av berget och stodo vid ingången, en hålväg mellan rötterna av två väldiga träd.

Jag tänkte, då jag väl stretat upp för det där förskräckliga berget, att jag skulle alltså akta mig att gå utför det igen, till dess vi vände Kantewoe ryggen för alltid. Men — det blev ej så. Fyra gånger gick jag

mycket bättre, men jag var betydligt stel i benen några dagar.

Folket i Kantewoe begagnade kläder av tyg, som göras av basten av ett visst träd. Basten blötes, kokas, färgas brunröd och bultas över en trästock, först med träklubba och sedan med refflade stenklubbor av olika grovlek. Av detta tyg, noenoe (oe uttalas som o i kossa) göras kvinnornas kjolar och tröjor, männens och gossarnas livgördel samt ett för alla — män, kvinnor och barn — oumbärligt plagg kallat åbe. Det är ett stycke noenoe, som ser ut som en kjol; det har ingen söm, utan är bultat i ett stycke. Det räcker från halsen till fötterna och bäres hopviket eller hoprynkad över ena axeln hängande snett runt kroppen. Dess vidd är så stor att det så buret räcker ned till knäet. I åben inlindas mindre bördor, och då det är kallt, vecklas åben ut och svepes runt kroppen. I ett liknande skyнке sover man om natten.

Kvinnornas kjolar bestå av ett noenoe-skyнке av anseilig vidd och bredd. De

Varje människa i Kantewoe, vilken hunnit över spädbarnsåldern bär alltid med sig en påse av noenoe eller vanligt tyg, i vilken förvaras det som behöves för beteltuggningen, d. v. s. betel, långpeppar, kalk och tobak. Tobaken är en buss, som ligger förvarad i en särskild flätad dosa. Sedan beteln, pepparn och kalken stoppats i munnen, tages tobaksbussen fram. Med den gnider vederbörande tändernas utsida ett par tag fram och tillbaka, och sedan får den stanna en stund mellan läpparna, varefter den återgår till sin plats i dosan till härnäst.

Betel med tillbehör samt palmvin torde vara dessa vildars enda njutningsmedel. Deras nöjen äro lika torftiga. Om kvällarna sedan det varit mörkt ett par timmar samlas männen och de ogifta kvinnorna på någon öppen plats i byn, och där dansa de, männen i en ring innerst, kvinnorna i en ring utanför, allt under det de sjunga en entonig sång. Då och då hojta männen våldsamt och stampa i marken.

T. v.: Småbarn i Kantewoe. — T. h.: Infödingsby i närheten av Kantewoe. I förgrunden chefen för Kantewoe-distriktet.

utför och uppför berget, innan jag för femte gången stegade ned för det för att lämna trakten. Man blev under vistelsen där så utomordentligt van att klättra i berg, att t. o. m. Kantewoberget mist sin fasa.

För icke länge sedan var Kantewoe en fästning. Omgiven av ogenomträngliga bambusnår, låg den där på sin bergstopp, säker för fienden. Kantewoefolket kunde från sina fästningsportar se en annalkande fiende, timalt innan han kom fram utan att själva blottställa sig det minsta.

I Kantewoe bodde vi hos missionärsfamiljen Woodward, engelsmän och tillhörande frälsningsarmén. Deras hus var stort och pråktigt, huvudsakligen byggt av bambu med tak av palmblad. Det hade innertak, stod stadigt på en massa stolpar och det regnade inte in.

Missionären och hans fru hade kommit till platsen blott sju månader före vårt besök. Fru Woodward rosade inte färden till Kantewoe. Hon hade medfört bärstol de två sista dagsmarscherne, men den hade hon inte haft mycken glädje av, ty den kunde endast bäras av två man, och i de där backarna kommo de ej långt, utan fru Woodward måste trots ovana att fotvandera, knoga på egna fötter. Hon var sängliggande efter den resan. Jag stod mig

rynkas ihop över ett par band i två volanger och likna, då de äro nya, krinoliner. De hänga djupt ned på höfterna och lämna magen bar.

Tröjorna äro klippta i kimono-fason. Halsöppningen är så stor att huvudet kan trädas igenom, då plagget tages på eller drages av. Finare tröjor äro rikt och smakfullt garnerade, men grannlåten sitter på ryggssidan.

Runt håret och halsen bära de flesta kvinnor och flickor band av stora pärlor, blåa, vita, svarta. En och annan har på huvudet i stället för pärlband en ring av helt tunn bambu överklädd med en sorts finare gulvit noenoe, prydd med figurer i granna färger.

Män och gossar bära utom åben nästan inga kläder alls, bara en livgördel, samt hängande baktill en sittlapp av skinn eller flätverk. De flesta gå med obetäckt huvud. En och annan, som sett mer av världen än Kantewoe, har kanske lagt sig till med en duk, som han bär virad om håret.

Barn gå som små alldeles nakna, men ett pärlhalsband och pärlarmband bära de dock alltid. Är det flickor, ha de ofta breda flätningar kring smalbenen samt en à två mässingsringar på var fot samt ett flätat band om midjan.

Denna dans pågick nästan var natt under de 50 dygn vi voro i Kantewoe. Följden var, att när man om dagen gick genom byn, såg man idel sovande. De lågo på husens verandor eller inne i husen, helst då med huvudet i dörröppningen. Som huvudgård användes en liten träpall.

Några smutsigare varelser än folket i Kantewoe torde man få leta efter. Noenoe går naturligtvis ej att tvätta utan bäres, tills det remnar i småbitar. Bruket att tvätta sin kropp med tvål hava missionärerna ännu ej lyckats göra vidare bekant i Kantewoe. De nakna barnen framför allt äro obeskrivligt solkiga från hjässan till fötterna. Ansiktet är alldeles igentrott av svett, dam, snor, pisanger o. d. och av kroppens egna bruna färg ser man knappast en skytt under dammet och leran.

En del män, som varit vid kusten, ha där köpt sig korta byxor av bomullstyg i fason mest påminnande om simbyxor. Men vad färg detta plagg en gång haft, det kunde man ej avgöra, ty de som allt annat få sitta på tills de ramla av.

Vår ankomst till Kantewoe väckte mycket uppseende både där och i byarna där omkring. Folk kom i skaror för att beskåda de nykomna, Blanda (= Holland, holländare), framför allt mig och våra barn.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

är sammansatt efter läkarevetenskapens nyaste fördringar.

Effektivaste järnmedicin vid dålig matlust, blodbrist och svaghet. Rådfråga läkare.

Mycket välsmakande. Erhålles å alla apotek såväl med som utan alkohol.

Fru Woodward var den första vita kvinna, som satt sin fot i Kantewoe, man var förstås nyfiken att få se den andra i ordningen också. Men framför allt väckte våra barn intresse. Den vite mannens barn voro en verklig nyhet, sådana hade folket aldrig sett. Infödingarna ströko deras hår, kände på deras hud, tummade på deras kläder, frågade om det var gossar eller flickor — barnens dräkter gävo dem därvidlag ingen vägledning — om de voro gossar båda o. s. v. Alltid slutade det med: »Vita, vackra, vackra; vi äro glada att se er,» och så skänkte de dem ägg och bananer och blevo sittande timvis på missionärens trappa, njutande av vad de sågo och förvånande sig över de enklaste saker såsom t. ex. bruket av näsduk. »Vad gömmer ni det där för? Kan ni använda det?» frågade man.

Missionärerna ha mycket att lära vildarna. Det är inte bara snyggheten som brister. Tacksamhet och hjälpsamhet t. ex. äro tämligen okända dygder. Ärligheten är det likväl ej så illa beställt med. Risbodarna stå obehagade ute på fälten, utan att någon går in i dem och stjäl riset. Det är inte heller brukligt att äta upp varandras grisar och höns.

Sanningsenligheten lämnar däremot mycket övrigt att önska. Det är ytterst svårt att få några tillförlitliga uppgifter både i stort och smått. Om man frågar en inföding något, anser han det säkert otänkbart att tillstå, att han ej vet det. För att göra den frågande nöjd, svarar han som det faller sig, eller som han tror, att den frågande blir mest belåten med.

Att köpa något för pengar i Kantewoe är inte lätt. Vill man ha ris, höns, gurkor, pisanger o. d., måste man ha varor att byta med, annars riskerar man att ingenting få att äta.

Vi hade med oss tyger, tråd, grant garn, tändstickor, pärlor och först och sist spegeldosor. För en dylik dosa kunde man byta sig till en fullvuxen tupp och förresten nästan vad som helst. Det enda vi aldrig lyckades förvärva var en gris.

Kantewoe vimlar av grisar. Missionärsfamiljen hade fått recept från England på hur en »ham» skulle behandlas, hade gjort i ordning ett kärl att lägga ned skinkan i, införskrivit salpeter från Java, det var bara grisen, som fattades.

Vi frågade varena människa, som kom till missionärens hus, om han eller hon hade någon gris. Nej då, visst inte. Vi drogo fram våra tygskynken, vita, röda, blåa. Ja, då kunde det hända, att vederbörande frågade, hur mycket tyg vi ville giva för en gris, som var så tjock som hans vad. Vi knusslade inte, utan lovade några meter. Nå, om grisen var så stor så man bar den under armen. Vi ökade på tygstycket. Nå, ifall grisen var så stor, så att man måste bära den över axeln? Ytterligare påökning av tygstycket. Vi invaggade oss i drömmar om skinka, men de blevo aldrig förverkligade. Mannen i fråga behöll sin gris.

Troligen äro svinen i Kantewoe endast ämnade att ätas i samband med folkets religiösa handlingar, balta. Religionen är endast tro på andar, de dödas så väl som andra andar. Är en person sjuk, tillkallas en präst eller prästinna, to balia (to eller taona = människa), ett höns, en gris eller någon gång en buffel slaktas av to balian, som rabblar upp sina ramsor, vilka åtmin-

stone publiken alls inte förstår, berör den sjuke med händerna, stänker vatten på honom o. d.

Jag satt en gång i ett för tillfället uppfört skjul och såg på en to balia under hennes förrättning. Det kom en hel hop folk med sina höns, vilka to balian skar halsen av under det hon mumlade sina besvärjelser. Den som offrade hönan, uppsamlade i en strut av palmblad blodet, som rann ut ur fågeln, och bar det sedan tillsammans med det slaktade djuret till sitt hus, där man kalasade på hönsset.

På marken utanför skjulet lågo tre grisar med sammanbundna fötter, en fullvuxen, en halv vuxen och en spägris. En manlig to balia stack dem med en lans i hjärtat. Innan lansen drogs ut ur såret, måste alla, som tillhörde den offrades familj, beröra lansen för att hämta kraft ur det döda djuret. Spägrisen offrades för ett nyfött barn. Även detta lät man beröra lansskaffet.

Publiken iakttog ingen andakt under balian. Barnen lekte och stöjade ohejdat, och de äldre, som ej själva direkt berördes av balian, pratade friskt. Min närvaro tycktes folket ej på minsta vis taga illa upp. Jag fick, då jag kom, genast en sittplats i skjulet mellan ett par doftande, beteltugande och spottande infödingar.

Det är mycket vanligt, att då infödingarna ha någon större balia, de bedja missionären komma och hålla ett möte efteråt. De se med intresse på hans planscher och lyssna till hans berättelser och utläggningar och skänka honom alltid som present kött av det svin eller den buffel, som slaktades för balian.

Infödingarna övergå gärna till kristendomen, men det ändrar förstås ännu ej något väsentligt i deras liv och uppfattning. Sådant tar tid, som var man vet. De fortsätta att vara animister, men sätta na-

turligtvis därjämte ofantligt stort värde på kristendomen = missionären, som hjälper dem med deras sår och andra åkommor och alltid har ett villigt öra för deras bekymmer.

I Kantewoe befinner man sig så att säga utanför tiden. Det lönar sig ej att fråga en person hur gammal han eller hon är. Nog för att man får svar, men vilka orimligheter. Endast helt små barns ålder har man någon föreställning om, men man uttrycker den ej i år utan i risskördar — här en om året — och säger, att barnet är en risskörd, två risskördar gammalt, men man sträcker sig i räkningen nog ej längre än till fyra, fem.

Man räknar vidare ej tiden i dagar utan i nätter, och dessa räknas ej i veckor utan i tiotal. Men om en person säger, att han eller hon varit t. ex. sjuk i 10 nätter, så må ingen tro, att det skulle vara lika med 10 dagar. Nej, det kan precis lika väl vara 7 som 14 dagar. Nästa tidsavsnitt är 20 nätter med lika svävande omfång som 10. Begreppet månad finnes och räknas naturligtvis efter nymåne.

I missionärens hus i Kantewoe rådde en verklig språkförbistring. Där talades alla dagar fem språk: engelska, svenska, malaj, kantewoe och javanska. Missionärens fru blandade engelska, holländska, malaj och kantewoe till något obeskrivligt lustigt, och alltid tilltalade hon folk på orätt språk. Till våra barn talade hon engelska, som de ej alls begripa, i stället för malaj, som de förstå oklanderligt, eller kantewoe, som de också kunna reda sig med, beroende på att det liknar språket i Koelawi, en trakt här i Central-Celebes, där vi vistats några månader. Vår javanska köksa var alldeles olycklig, när fru W. gav henne order på holländska. Köksans man, vår outhärlige hjälpreda, var dock så språkkunnig och så kraftig, att han fattade order även då de gävos på engelska — malaj — kantewoe med engelsk prononciation. Han begriper förresten en del svenska också, det har jag märkt då och då, när vi tala sinsemellan i familjen.

Vi lämnade Kantewoe i sällskap med missionären och hans fru, vilka skulle resa till Java för att delta i Frälsningsarméns kongress. Denna resa gav de infödda åtskilligt att fundera på.

En ångbåt hade högst få något begrepp om. Men ett par män hade varit vid kusten i Taloe och ute på viken sett en dylik. Det var en stor inrättning, som förde oljud och luktade illa.

Någon frågade missionären, om Lore skulle följa med. Lore var en skolpojke som på sin fritid hjälpte till i missionärens hus. Nej, Lore skulle vakta huset i Kantewoe. »Men vem skall då koka ert ris på båten?» — »Båten stannar väl, då ni ska äta?» — »Ja, men om natten står den väl still?» — »Ja, men om den går hela natten också, då får man ju aldrig sova», o. s. v. i samma stil.

Färden från Kantewoe till Koelawi, där vi hade vår huvudstation, var ej besvärlig. Nu hade vi vanan inne att klättra i berg. Jag gick till fots utan minsta möda de tre dagarna. Den tredje dagen kunde jag ju begagnat häst, om jag velat, men jag fann det mycket trevligare att vandra än att sätta mig upp på en usel infödingskrake. Man blir alldeles utsliten av att hojta åt en sådan och piska den för att få den att röra på benen.

Vid ättestupan.

Av G. Westin-Silverstolpe.

*Mig synes, att kvällen i moln vill
skymma,
mig tyckes din kind blir blek.
Sätt varligt bland sovande blomster din
fot,
din späda fot, som min hand kan
rymma!*

*Här spegla sig stupen i mörknade vatten,
och skogarnas matta i djupet breds ut.
I mossans sammet sjunka vi tysta ned,
se molnen jaga som blå valkyrjor i
natten.*

*Hör suset av flydda åldrar i stillhetens
timma —
det viskar ur djupen hemlighetsfullt!
Du vänder dig skygg emot fjärran
bort —
knäppt ser jag i dunklet din kind som
strimma.*

*Och dock, jag förnimmer som tusende
bävande frågor
i tystnadens stillhet ditt hjärtas slag.
Mitt svar? — En fläkt av din närhet
blott,
och min längtan skall blåsas till flam-
mande lågor!*

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg

HAR DEN SVENSKA KVINNAN DEN MAN HON FÖRTJÄNAR?

AV ELIN WÄGNER.

ETT AV DE STÖRSTA NÖJEN eller frestelser man har utomlands är att göra jämförelser, se sitt eget lands förhållanden i ljuset av andra länders. Är det en kvinna som reser, börjar hon snart att jämföra främmade länders män med sitt eget lands.

Nu är det nog så att vi inte tåla att höra en främmande säga något om våra män. Vi försvara dem genast och räkna upp deras obestridliga förtjänster framför alla andra. Men oss emellan måste vi vidgå efter en sådan jämförande undersökning, att svensken inte på långt när är så intresserad av kvinnan, följaktligen inte så beroende, följaktligen inte så angelägen att vinna hennes bevägenhet, följaktligen icke så angenäm som andra länders män. Present company always excepted. Ingen tänker på sin egen man eller sina bröder, sina svågrar och väninnors män, det är ju klart.

Denna brist på intresse är inget karaktärsfel, det kunde till och med vara en besparing, om den tid de ta från oss användes på något bättre och mera inbringande. Men det är en förskräckligt tråkig egenskap.

Det är inte alltid säkert att det är lyckligt för en kvinna, då en man intresserar sig alltför intensivt för henne. Det kan hända han aldrig ger henne fred. Det kan betyda att han stänger in henne, slår och skjuter på henne. Det är inte mycket som hyllning betraktat. Men ändå något jämfört med att inte reagera alls. Han, som bär sig så åt, är ändå på långt håll släkt med honom, som har gåvan att göra en kvinna lycklig och vara lycklig själv.

Men vad mäns intresse eller likgiltighet gör för skillnad på kvinnorna såg jag en gång på två systrar. Den ena hade — i följd — två män, som intresserade sig för och reagerade mot henne. Hon höll sig ung, var strålande i färg och väsen, märktes, levde. Den andra existerade i ett dött äktenskap. Hon var grå, gammal, utsuddad, så att man inte riktigt visste var hon började eller slutade. Från början kan inte skillnaden mellan två systrar ha varit så oerhörd.

Sammanhanget mellan detta beroende av kvinnan och ridderligheten som egenskap hos en nation ligger inte öppet i dagen. Hos individen äro de inte alltid förenade. Men sammanhanget finns naturligtvis, liksom i ett förhållande mellan människor viljan att ta väcker viljan att ge, viljan att äga väcker viljan att skydda.

Ridderlighet som nationellt karaktärsdrag är okänt i Sverige, ehuru det lyckligtvis finnes hos enskilda män. Den måste då vara medfödd, ty den läres icke i Sverige, icke av mödrar, icke av fäder, icke av läroverkslärare. Den slags ridderlighet som svenskar som varit mycket utomlands importerar är sällan annat än bjudningsmanér.

Ridderlighetens jordmån är ett lugnt medvetande om egen styrka. Den som utan förhåvelse är medveten om denna styrka känner icke kvinnofruktan och icke kvinnohat. Ur denna jordmån växer ädelmod, generositet. Men om denna växt skall bära frukt i ridderlighet måste kärlek och beundran icke för alla kvinnor men för några komma till. Därför att jag håller av en

kvinna, känner hennes liv och stråvan, hennes godhet, svaghet och styrka, övar jag ridderlighet mot hennes kön.

Med öva ridderlighet menar jag nu inte några så förfärligt märkliga ting. Det finns bara några saker, som en ridderlig man inte gärna gör, han utlämnar inte en kvinna, han drar inte fördel av hennes svaghet, han gör inte offentligt spektakel av henne. Han ger däremot instinktvis ett handtag där han ser det behövs, och han tar henne i försvar, där han finner henne värnlös och orättvist angripen.

Det finns naturligtvis många oridderliga engelsmän t. ex. Men de oridderliga bryta mot traditionen och icke som hos oss tvärtom. Ridderligheten ligger i luften, man möter den jämt i små drag hos alla slags män. Järnvägstjänstemännen vid den underjordiska järnvägen gå igenom en kurs i artighet, lära sig att hövlighet alltid betalar sig. Om en busskonduktör, när han hör, att det är polisen i Marylebone Road som har visat er upp på denna buss, som ni inte skulle tagit, förklarar efter några minuters betänkande, att han would like to slap that policeman of yours in his face, så är detta ett utslag av en primitiv ridderlighet. Jag tror förresten att man förr skulle finna en motsvarighet till honom hemma hos oss än en motsvarighet till följande:

Då lady Astor talat i underhuset i en debatt om skilsmässolagarna, angreps hon av journalisten och riksdagsmannen Bottomly i John Bull som hänvisade till att hon själv använt sig av den paragraf hon fördömde, då hon skildes från sin första man. Nästa gång lady Astor kom in i House of Commons reste sig varje man upp självfallet, spontant och hon gick till sin plats mellan rader av män som hyllade henne. Bottomly försökte tala den dagen men blev nertystad. Inte ens hans vänner kunde behålla ordet den dagen.

En kvinnlig medlem av Stockholms stadsfullmäktige har blivit angripen för sitt privatliv i pressen och vid nästa sammanträde reser hela kåren sig upp för att betyga sin solidaritet med henne och sin protest mot

angreppet. En sådan situation kan inte tänkas i Stockholm ens i den vildaste dröm.

En gång kom jag alldeles dödstrött ramlande ner i en tube i en utkant av London. Jag hade inte väl hunnit in i vagnen förr än en ung man reste sig upp och inte blott lämnade mig sin plats men varligt satte ner mig där. Jag såg aldrig hans ansikte, han var så lång, och jag orkade inte titta så högt. Men han var väl en vanlig ung clerk på väg hem från kontorsarbetet.

Medan jag så satt där och blixtnabbt susade fram under halva London, tänkte jag på att denna lilla ordlösa akt av godhet, den hade jag egentligen att tacka den engelska kvinnan för. Det var mot henne den var bevisad. Och därifrån kommer man till den slutsatsen, att det inte lönar sig att stanna vid de män, varmed vi till vår och deras förbättring blivit begåvade, och anklaga dem för likgiltighet och oridderlighet. Vi måste ta nästa steg och erkänna att vi alldeles säkert ha de män vi förtjäna.

Vad fattas oss? Det är väl inte möjligt att vi inte är dumma nog eller hjälplösa nog eller själva ointresserade nog? För den anklagelsen svära vi oss fria. Är vi inte heller behagliga nog? Möjligtvis. Det är väl ändå olika. Apropos vackra nog, erinrar jag mig en historia om Georg Brandes. Han var i England och satt en gång i ett litet sällskap och talade om en dams utseende. Det var väl inte underligt att mannen tröttnade, som hon såg ut, så och så och så. När han sen gick, efter att ha tillräckligt demonstrerat sin brist på manners enligt engelska begrepp, sade en engelsman till den svenska, som berättade historien för mig: tänk att han tror att man tycker om en kvinna för hennes utseende! Hon kunde ha svarat: det är en mycket allmän tro i våra länder.

En österrikiska, som var i Sverige förra sommaren, anmärkte om våra sällskapsvanor, att herrarna, som hon förövrigt nog tyckte om, behövde alkohol för att stimulera sig. Våra män, sade hon, älskar att konversera. Får de en trevlig dam att prata med på en bjudning, så bli de så stimulerade därav, att de alls inte behöva mer än en kopp kaffe och knappt det. Ett sådant tal skulle vara fullkomligt ofattligt för flertalet svenska män, som anse att stimulans det är vad som doktor Bratt mäter ut åt dem och därmed punkt.

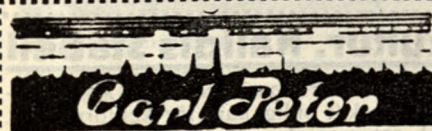
Men åter måste vi komma tillbaka till oss själva, och kanske ha vi nått närmare sanningen nu. Tala vi tråkigt, lyssna vi dåligt, svara vi fel?

Om man vore elak vilket redan det är ett misstag skulle man kunna säga att vi så ytterst sällan ha tillfälle att öva oss att tala, lyssna och svara på männen, när skulle det vara?

Ja, vi måtte sköta dem dåligt, så mycket är ovedersägligt. Fruarna skämma bort sina män, mödrarna sina söner, systrarna sina bröder. Jag måste tänka på vad en svensk konstsmid sade när hon visade sin ateljé och en halvvuxen pojke, som arbetade där som lärling. Ser ni, sade hon, man måste ta en karl som litet barn, annars hinner man aldrig lära upp honom.

Så här vid årsskiftet bruka människor-na göra en hel del goda föresatser. De lova sig att bli behagligare för varandra, förkovra sig i levnadskonst, betala sina skulder, förlåta sina fiender och att — prenumerera på Idun, såvida de ej redan gjort det. Med den som led-sagare genom årets alla stadier blir det betydligt lättare att göra allvar av de övriga föresatserna.

I alla som tänken prenumerera, gören det ofördröjligen!

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

CRÈME DE CHOLEPALMINE
Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.50 och 80 öre.

S J U K V Å R D I H E M M E T

OLIKA SÄTT ATT LYFTA EN SJUK

Hur en sjuk bäres till sängen.

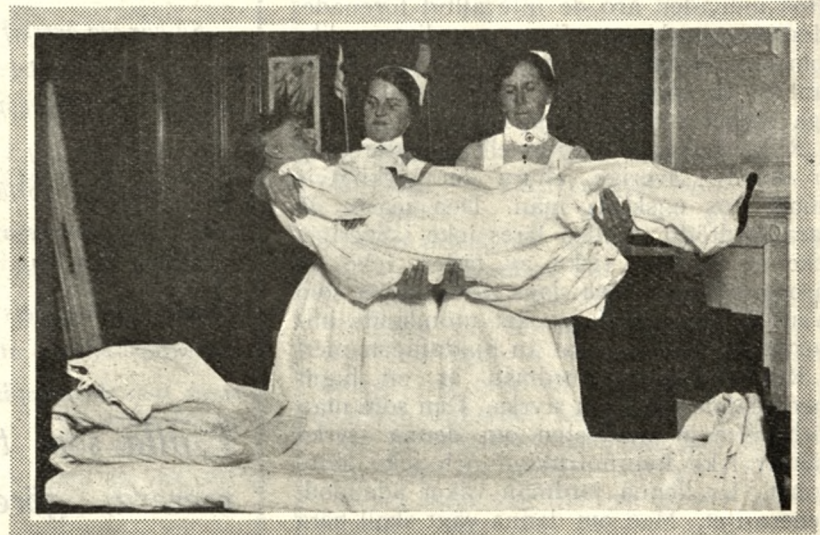
Medan den ena stadigt håller greppet om den sjukas rygg för den andra försiktigt upp benen

På detta sätt lyftes en patient högre upp på kuddarna, när han glidit för långt ned.

Den svårt sjuke förflyttas till en annan bädd.

Flyttningen till den andra bädden sker på detta sätt.

VID ETT HASTIGT INTRÄFFAT sjukdomsfall i hemmet, brukar det ofta för den ovana vårdarinnan vara mycket svårt att föra den hjälplösa patienten till sängs. Det första man alltid får tänka på, är att lossa alla åtsittande kläder, först i halsen, så i midjan. Sedan ställer man sig en på vardera sidan om patienten, böjer sig ned och för sin ena arm bakom patientens rygg, så att handen får fäste i midjan (medhjälparnas armar skola korsas varann) och den andra under patientens ben, strax ovanför knäna och därvid omfattande medhjälparnes handled med ett fast grepp. (Fig. I). Lugnt och på en gång reser man sig upp och bär patienten till sängen, där hon nedsättes försiktigt.

Då man skall lyfta en sjuk högre upp i sängen, ställer man sig mitt för varann på ömse sidor om sängen, den ena medhjälparen för sin ena arm in under patientens skulderblad, den andra armen under sätet. Medhjälparen mitt emot placerar sina armar nedanför den andres. Man stöder så pannorna mot varann (ett litet knep, som underlättar lyftningen och lyfter så patienten på en gång jämt och stadigt upp på kuddarna. (Fig. III).

Då man vid ombäddning skall flytta en svårt sjuk från en säng till en annan, placerar man denna andra säng eller soffa i vinkel mot sjukbädden och med huvudgärdens mot dennas fotända. Man tar så av patienten täcket, viker upp överlakanet från sidorna, men ej mer än att patienten är fullständigt täckt därav. Patientens armar läggs ikors över bröstet. Båda medhjälparna ställa sig på samma sida, den ena skjuter sin ena arm in under patientens axel, snett bakom ryggen så handen kommer fram i axelhålan på motsatt sida, och armvecket bildar stöd för patientens nacke. Andra armen föres in strax ovanför midjan. Den andra medhjälparen placerar sina armar under sätet och ovanför knävecket. (Fig. III). Ju längre man kan få sina armar in under patienten, desto stadigare bär man. Man upplyfter så patienten på en gång (fig. IV) jämt och försiktigt, rätar på ryggarna och nedlägger patienten sakt på den tillfälliga vilobädden. Det är av vikt att gå rak då man med krokig rygg ej alls har samma styrka. Ej heller får man stjälpas patienten åt sig, fast det är lättare att bära så, då många svårt sjuka ej tåla vid en sådan rörelse.

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB + GÖTEBORG

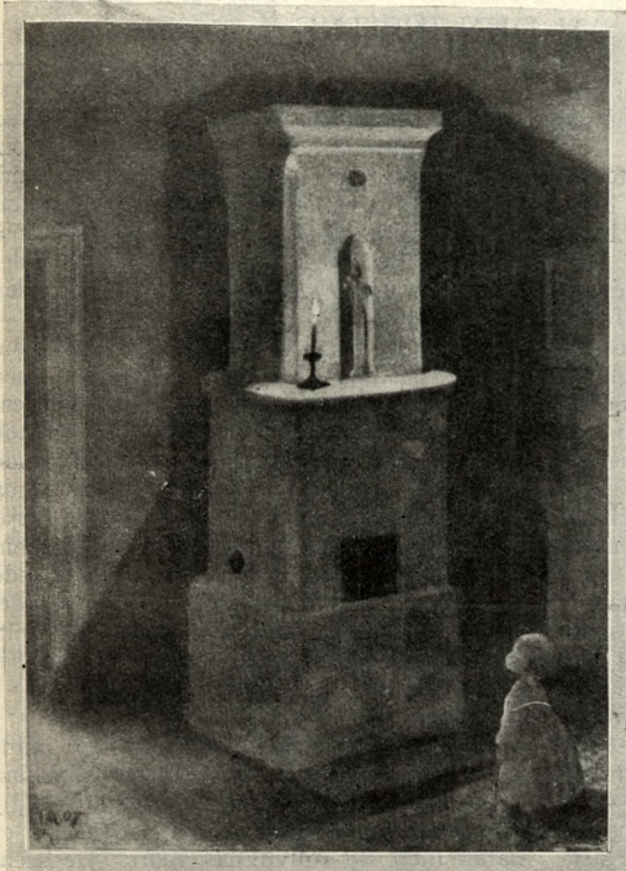

Institut för kroppskultur. Halldis Stabell

Kurser och privat undervisning i kroppskultur för vuxna och barn. Anmälningar mottagas mellan kl. 11-12. Obs! Särskilt billig kurs för kontorsdamer. Odengatan 74^{III} För missbruk ansvaras ej. Telefon Riks 1823

HUR BARNET SER VÄRLDEN

Tidnings

Ivar Arosenius' berömda »Flickan och ljuset» låter oss på ett betagande sätt ana den heliga häpnad, barnet känner inför den stora världen och dess under

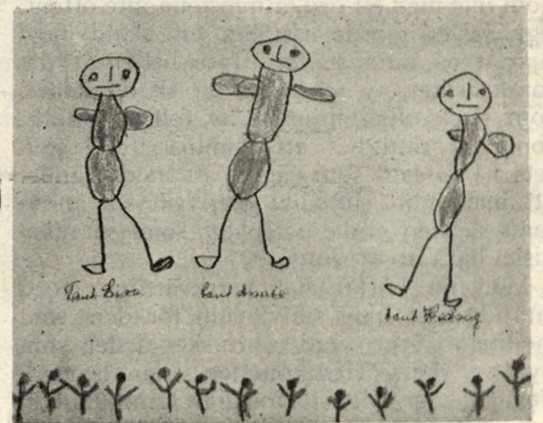
De fem årstiderna heter denna teckning, som är utförd av en son till arkitekt Blomberg och talar för sig själv

I denna teckning äro solen med de kraftiga strålarna — barnet tycker sig alltid tydligt se strålarna — och kycklingarna ett välbekant motiv för alla mammor: huset som är ritat i profil, är däremot mera ovanligt.

Ätminstone pojkar ha ofta politiskt intresse och rita aktualiteter, som de höra föräldrarna tala om. Detta porträtt av kejsar Wilhelm visar hur krigsherrn tedde sig för tecknarens — samme unge Blomberg j:r som nyss — fantasi.

Det sätt varpå denne sjuåriga tecknare återger tre av sina tanter påminner om skriften på ett notblad. För resten är detta ett typiskt prov på hur barn teckna människor.

Denna teckning av Bergtöw visar på ett lustigt sant sätt, hur pojken ser sin pappa och pappan sin pojke

Barnen se världen så stor från sin litenhet. Denna barnteckning är därför typisk med sin höga stuga, där fönstren sitta så högt upp. »Detta ska vara kycklingar», heter det om de underliga gulfärgade djuren uppe i luften.

OM BARNTECKNINGENS PSYKOLOGI HAR DET SKRIVITS HELA vetenskapliga avhandlingar. Också en svensk vetenskapsman, d:r Schnittger, arbetar f. ö. på en bok i ämnet. Klart är ju också, att barnets teckningar ge en mycket viktig ledtråd till förståelse av dess själsliv.

De som sysslat med saken, såsom dansken Vilhelm Rasmussen i »Börnehave-barnet», påpeka, att alla barn gå i sitt sätt att teckna genom alldeles samma utveckling. Det börjar alltid med »schema-stadiet». Barnet tecknar endast modellernas begreppsmässiga innehåll, t. ex. näsa, ögon, mun m. m. i ett ansikte, utan att återge deras formella egenskaper, t. ex. ögonens riktiga form. Tecknandet är för barnet helt enkelt ett slags »nedskrivning» av vad barnet minns om ett föremål. Och det är mycket få minnesbilder barnen förfoga över. Över 50 proc. ha, enligt tyska undersökningar, ännu under det sjunde året inga olika schema för djur, utan begagna samma schema för alla, ja 10 proc. begagna t. o. m. människoschemat, när de skola rita djur. För barnet själv är dess teckning emellertid nära nog identisk med verkligheten — den fattas i det närmaste som levande. Och det är först på ett senare stadium, barnet blir kritiskt mot sina teckningar och lägger bort pennan med ett beklagande av att »det inte blir likt».

Efter »schema-stadiet» kommer det, då linje- och formkänslan börjar vakna. På detta övergångsstadium påminner barnets teckningar i hög grad om vissa naturfolks konstnärliga försök. Men jämför man ett femårigt barns teckningar med t. ex. en australnegers, skall man finna, att australnegerns teckningar stå högst i konstnärligt avseende, men barnets i intellektuellt. Och t. o. m. hos ett så högststående folk som de gamla egypterna ha teckningarna ett »barnligt» drag: framför allt minnesfel vid återgivandet av modellen (Forts. sid. 47.)

KONSTENS TROTJÄNARE OCH FANFLYKTINGAR

EN MEDITATION ÖVER SCENENS BARN. AV DEN INBITNE

DET ÄR INGEN STOR MÄRKVÄRDIGHET i den tankekurva, som jag här förvandlar till ord — jag menar märkvärdighet i betydelsen av sensation. Och jag är icke otacksam för det. Ur en sensation födes sällan en meditation, snarare obstupiditet i den vergilianska meningen, varvid, om det skall vara klassiskt äkta, »håren stå på ända och rösten stockar sig i halsen». Så illa vill jag inte mina läsare, men det enda sättet att bli en tanke kvitt är att skriva den ifrån sig — alltså...

Härom kvällen stod en skådespelare på sin gamla scen och tog avsked av sin konst och sin publik. Det var ju inte så värst märkvärdigt, ty varken var han lastgammal, ej heller räknades han till de allra största. Därför tillagade tidningarna små artiga — Gud förlåte mig höll jag inte på att skriva dödsrunor. Men teatern tackade honom inte med ett ord, åtminstone inte offentligt. Det gjorde i stället en skald med hjärtat på rätta stället. Inte heller är det märkvärdigt, ty icke ens en skådespelare, som dock ofta omjublas av folkets bifallsrop, har rättighet att komma ifrån stoftets hårda lag, som säger, att medvetandet att man gjort sin plikt och fyllt sin andes mått är den enda belöning, som en människa har rätt att vänta.

Men nu börjar det märkvärdiga, fortfarande icke i sig själv, utan för den, som mediterar över »vad som sker i det som synes ske». Hemkommen från teatern, slog jag upp i den förträffliga familjeboken och räknade ut, att den avskedstagande konstnären varit fäst vid sin teater i 36 år utan avbrott. Då steg jag upp på en trappstege och ritade tre röda kors i taket.

Trettiosex år vid samma scen, vår främsta dramatiska scen, och därtill en teater, som går så uselt! Nej, detta är inte svenskt och borde belönas med Patriotiska sällskapets största guldmedalj. Man kommer att tänka på forna tiders trotjänare — o forna tider! — som utandades sin sista suck i husbondfolkets armar och följdes till familjegraven av en hel släkt. Eller på den icke mindre sagolike folkskolansläsebokshunden Karo — i verklig-

heten heter ingen hund Karo — vilken lägger sig på husses grav och vägrar intaga föda.

Detta är verkligen i högsta grad märkvärdigt i en tid, då skådespelarne byta teatrar lika ofta som rotschildarne byta skjortor, d. v. s. ideligen, ideligen. Det är en beklämmande fanflykt vi fått bevittna de senare åren. Jag tänkte undvika namn och individer, som ingenting ha att skaffa med en meditation. Men man glömmet så lätt. Tag då, käre läsare, exempelvis dessa namn i munnen, och du förstår vad vi mist: Forsell, Branzell, Hislop, Claussen, Bosse, de Wahl, Hedqvist, Teje, Hansson, Molander etc. etc. Det är bara några namn i högen, några av de mest kända.

Vad är det då, som lockar så starkt, att man aktar som intet den stolta titeln av sin konst, sin teaters trotjänare? Tja, den ene känner ett behov att »revidera sina åsikter om filmen» — orden ha verkligen fällts av en icke obekant aktör — den andre får inte den roll han eller hon vill ha, en tredje trår till den kontinentala eller transatlantiska äran med ty åtföljande guld, andra åter sugas upp av landsorten och gästspelarglansen o. s. v. Eller med andra ord: det finns missnöjesanledningar. Sådana ha funnits vid teatern i alla tider, och kulisskonflikter komma att sticka upp sina pundhuvuden, så länge det finns människor, som älska att kränga ut och in på sin själ och skapa levande gestalter. Men är det inte så, att kärleken till just de tiljor, som burit fram ens konst, förr i världen var starkare, ja så stark, att den kvävde mumlet och oron och bergtog konstnärerna för livstiden?

Välj något av de gamla stora namnen: Nils Wilhelm och Knut Almlöf, Swartz, Torsslow, Elise Hwasser, Dahlqvist — jag radar upp dem på måfå, allteftersom de dyka upp i minnet — och ni skall med förvåning se, hur likformigt det yttre biologiska stoffet verkar: skådespelaren Denochden inträdde vid teatern Såochså, där han stannade till sin död — — Vad betyder då detta? Jo, att liksom de livegna bön-

derna statsrättsligt voro adscripti glæbæ — bundna vid torvan — så betraktade sig gamla tiders skådespelare såsom genom ett slags frivillig livegenskap bundna för livstiden vid den teater, som fostrat dem och vars ära var deras ära. De som voro fästade vid Gustaf III:s opera eller gamla Dramaten, ansågo sig ha nått den fulla lyckan, och den var oförytterlig — naturligtvis. Man kunde komma att tänka på Théâtre Français' societärer med livstidsengagemang och andel i vinsten, ifall den sistnämnda förmånen icke verkade skrattretande, när det gäller vår nuvarande Opera och Dramatiska teater. Men gamla Dramaten och gamla Operan voro i trotjänarnes ögon icke något slags »företag», som kunde överges, när andra bättre betalande »företag» lockade. De voro stycken av deras liv, nej hela livet och deras livs stolthet. Därför levde man och — dog på sin post. Det var så enkelt och naturligt — den tiden...

Men kanske är detta ett hårt och orättvist tal. Scenens folk äro ju i det allmänna talesättet scenens barn med barns lättörliga och nyckfulla psyke. De kunna ej mätas med de fullvuxnas mått. Ur scenstiljornas illusoriska och sterila gräsmattor uppspirar en växt, som heter Sensitiva histrionica, en ört med friare och känsligare nervnät än vanliga bondeböner. Låt då den ömtåliga plantan få all den folkgunstens och den konstnärliga stimulansens luft och solsken, som den kräver.

Ja, gärna för mig. Men må det vara vem som helst tillåtet att bli fundersam, när han hör gammalt och sakförståndigt folk envisa att tala om den svenska scenkonstens klassiska tid och mena just det skede, som hade flera trotjänare än fanflyktingar. Kanske finns det ett hemligt kausalsammanhang. Hur som helst med detta — tre kors i taket och gärna ett och annat på väggen för honom, som nyss strök av sig den tragiska koturnen och den komiska sockan efter att ha slitit dem med den äran på samma bräder i 36 år: August Palme.

KVINNOPORTRÄTT TILL DAGSKRÖNIKAN

Annie Frykholm.

Här hemma är hennes namn väl känt från alla textiltställningar, för vilka hon komponerat oräkneliga utsökta kuddar, dukar, gobelänger o. s. v. Särskilt har hon gjort sig ett namn på gobelängteknikens område, och hennes vackra tapet Skogsbrynet, vävd två gånger och såld till Finland och Amerika, är den största, som framställts sedan 1700-talet. Annie Frykholm är även representerad på Nationalmuseum av en silkesbonad, och hon har också komponerat konstnärliga antependier, som nu pryda kyrkorna i Oscars och Hagalunds församlingar samt Askersunds landsförsamling. På akvarellmålningens område har hon också med framgång försökt sig och bl. a. utfört ett lyckat och karaktäristiskt porträtt av sin mor.

60 år fyllde annandag jul sånglärarinnan fröken Selma Lundberg i Malmö.

Fröken Lundberg, som är född i Askersund, intar en mycket bemärkt plats bland våra sångpedagoger, och många äro de, vilka hon lett in på konstnärsbanan. I sin hemstad Malmö, har hon under de gångna åren på mångfaldiga sätt spritt gagn och glädje: som privat sånglärarinna, som sånglärarinna vid flickskolor (nu vid Anna och Eva Bunths skola för flickor), som sångerska. I den sistnämnda egenskapen har hon gärna också skänkt sångens njutning åt de sjuka och fattiga — en verksamhet, hon själv dock anspråkslöst håller i det tysta.

Selma Lundberg.

Till sitt övriga förtjänstfulla och omfattande arbete har hon lagt ett nytt verkningsfält, nämligen taltekniken, vari hon så meriterat sig, att hon av biskop Billing medaljerats på hedersdagen. De flesta yngre skånska präster ha tagit lektioner i talteknik för henne.

Annie Frykholm, en av våra mest framstående textilkonstnärinnor fyllde den 3 januari 50 år. Fröken Frykholm genomgick först Tekniska skolan och begav sig sedan på studieresor till Frankrike, England, Holland och Italien. I sistnämnda land var hon en tid anställd som lärarinna i flamsk vävnad.

IDUNNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

"VENUS, SOM VARJE NATT STEG ner från altaret för att bada sig i sjön", sade hon drömmande. "En månljus natt har Diana, som var svartsjuk på henne, förvandlat henne till sten, medan hon stod i vattnet. Venus återvände ej till sitt tempel, och tempel, som saknade sin gudinna, har störtat samman. Endast pelargången finns kvar, och även den skall falla. I evig tid skall Venus vara vattnets fånge, och sjöväxterna skola fräta hennes fötter och hennes sida. En dag skall förstörelseverket vara fullbordat, och Venus skall störta ned på botten, kvävd, drunknad."

Hon tystnade.

"Tala mera, tala", viskade Andrea och fattade hennes hand. "Er röst är som musik, ni talar så sällsamt och fångslande."

Hon lät honom behålla den behandskade handen, men teg. Hon såg upp mot taket, där ljuset trängde in genom öppningen. Andrea lät fingrarna glida uppåt hennes handled och sökte det ställe, där handsken slutade och den nakna armen tog vid.

"Har ni en blyertspenna?" sade hon.

Andrea lösgjorde ett blyertsstift av guld från sin klockkedja och räckte henne det. Hon uppsökte det mörkaste stället i pelargången och tecknade med blyertsen ett hjärta på muren. Mitt i det skrev hon:

*Till gudinnan Venus.**Lucia.*

Hon återlämnade stiftet till Andrea. Han lutade sig fram, läste vad hon skrivit, och sedan skrev även han dit sitt namn.

*Till gudinnan Venus.**Lucia.**Andrea.*

"Ödet! Ödet!" utropade hon och undvek Andreas utsträckta armar.

Hon hade satt sig i gräset, så långt nere vid brädden, att fötterna nästan nådde vattnet. Parasollen hade hon kastat långt ifrån sig. Med sina behandskade händer tog hon små jordklumpar och kastade dem ut i vattnet, där de bildade stora koncentriska ringar. Andrea satt bredvid henne och betraktade hennes vita, böjda hals, hennes krökta armar och hennes fingrar, som hanterade jorden. Hon hade tagit av sig hatten för att svalka sin brännande panna. Hon vände sig icke om, men hon tycktes känna inflytandet av hans passionerade blickar, ty då och då böjde hon sig åt den sida, där han satt, liksom magnetiskt dragen till honom. Han vågade ej röra sig, han kände sig rörd och blyg och full av innerlig ömhet för denna bräckliga, förföriska kvinna. Hon tröttnade på att kasta jordklumpar och lät handen vila på gräset. Andrea tog den och började långsamt knäppa upp handsken; då och då såg han på henne, rädd att hon skulle bli ond. Men Lucia slöt ögonen, som om hon vore nära att somna. Han var helt stolt, då han hade fått handsken av henne. Sedan sträckte han sig fram, fattade hennes andra hand och tog lika stilla och försiktigt av henne även den andra handsken. Sedan kastade han dem i gräset bredvid parasollen och hatten. Smekande lät han sin hand glida över hennes tunna ärm. Lucia undandrog sig denna smekning, men utan vrede, utan att småle. Hon såg ut över vattenytan, betraktade Venus Anadyomene genom tårpilens gröna regn. Sedan löste hon långsamt upp spetsknuten på sin hatt, tog ur de svarta nålarna och slungade hatten bort till parasollen och handskarna. Hon steg upp, böjde sig ner, tog litet vatten i sin hand och badade sin panna och sina blodröda läppar därmed. Han förlorade all besinning, reste sig, hög och stark, grep hen-

ne om livet, omfamnade henne och kysste hennes hår, hennes ögon, hennes hals, hennes arm. Hon kämpade emot dessa kyssar, men ljudlöst. Hon försökte rycka sig lös och böjde undan sitt ansikte.

"Släpp mig!"

"Nej, älskade... älskade..."

"Släpp mig, jag besvär dig..."

"Åh, du älskade, du tillbedda, dyrkade..."

"Andrea, för den kärlek jag hyser till dig... släpp mig."

Han släppte henne genast. Hon flämtade och såg på honom, stolt och triumferande, som en drottning. Andrea, vars nerver lugnade sig efter det häftiga utbrottet, smålog i ödmjuk hänryckning.

De satte sig åter i gräset. Lucia sträckte ut sig med en hand under huvudet och såg uppåt himlen. Andrea hade lagt sig så att hans huvud nästan rörde vid hennes ena knä. Lucia strök nästan moderligt med handen över hans hår. Han tog emot denna smekning liksom en katt, som låter stryka sig. Under trädens stillhet ljöd plötsligt en kall, lugn stämma:

"Vi uppföra oss avskyvärt, Andrea."

"Varför det, älskade helgon?"

"Om du inte förstår det, kan jag inte förklara det för dig. Kom ihåg, att det finns två oskyldiga varelser i världen, som älska oss, som få lida för vår skull: Alberto och Caterina."

"De få ingenting veta."

"Kanske icke, men därför är bedrägeriet inte mindre avskyvärt. Vi få inte älska varandra."

"Varför inte, då jag nu älskar dig? Du är mitt hjärta, min glädje, min..."

"Så tig då. Denna kärlek är en synd, Andrea."

(Forts. sid. 47.)

EN UPPOFFRANDE VERKSAMHET I DET TYSTA

ELLEN CEDERBLAD HÖR EJ TILL DEM, vilkas namn äro kända inom vida kretsar, kanske mest därför, att hon under sin levnad gjorde så mycket hon kunde för att ej synas bakom det verk hon valt till sin livsuppgift. Men i stället räknar hon — även efter sin nyligen timade död — desto flera vänner och det bland alla samhällslager, vilket icke minst visade sig vid hennes begravning, där de högst uppsatta närvaro, lika väl som landsvägnas barn i slitna kläder stodo där sörjande.

Till sitt hem för nervklena, Ellensberg, de senaste åren förlagt till Partille villasamhälle (Göteborg—Alingsåsbanan) förstod hon att skaffa det mäktiga stödet av de förnämsta namnen bland Göteborgs patricierfamiljer och kunde fördenskull hålla hemmet öppet både för fripatienter och halvbetalande jämte sådana, som betala full avgift.

Ellensbergs vilohem för nervklena har under de mer än tjuguar det existerat haft en ej oviktig roll att fylla bland den kategori människor, som varken höra till de friska eller sjuka men oftast äro de mera svårhanterliga och därför ej gärna ses i de privata hemmen eller vilohemmen i egentlig mening. Oftast finnes för dem intet annat att välja på än de dyra nervkliniker eller — fattighuset, och ingendera är rätta platsen för dem. Hos Ellen Cederblad ha många av dessa sjuklingar funnit icke blott ett verkligt hem utan också en vän, som aldrig tröttnade på att hjälpa dem och intressera sig för

dem, därför att hon förstod dem som få och omfattade dem alla med en nästan moderlig ömhet och kärlek.

Som alla vackra livsgärningar föddes Ellen Cederblads ej i hast eller av en nyck utan mognade långsamt till utförande. Man kan spåra hennes läggning för dylik samaritjänst tillbaka till hennes tidigaste ungdom.

Smäländska till börd, dotter av häradsskrivare Cederblad och dennes maka, född Björkman, blev hon tidigt föräldralös och sändes till den berömda Storckenfeldtska pensionen i Jönköping, där så många smäländskor — och andra provinser döttrar — under förra århundradets senare decennier fingo sin livsriktning bestämd och sin personlighet omsorgsfullt danad. Ellen Cederblad tog starka intryck av den religiösa andan vid skolan, och de följde henne genom livet.

Som sjuttonårig upptogs hon sedermera hos fränder på mödernet, brukspatron Björkmans på Kullagårds stora egendom i Veddige, Halland. Hon kom där att verka som guvernant för sina betydligt yngre sysslingar under en följd av år och blev så nära lierad med familjen, att hon snart räknades som ett med den. Redan på denna tid är det man kan spåra hennes samaritanska sinne i hennes stora intresse och kärleksarbete för godsets många underlydande och socknens fattiga. Hon upprättade bland annat

(Forts. sid. 47.)

Upptill: Ellen Cederblads hem för nervklena, Ellensberg. Nertill: Ellen Cederblad.

NYÅR PÅ STOCKHOLMSSCENEN

"Figaros bröllop" har i dagarna i helt ny uppsättning givits på Operan. Här en scen ur tredje akten med fru Whitefield-Althin och hr Richter som huvudfigurer.

Mac och Stigs revy på Mosebacke var lika kvick som flott. Axel Hultman som Stockholmsskalden med dräplig mask var den sammanhållande figuren. Här uppträder han (t. h.) i en fint humoristisk Bellmans-idyll med Karl Mikael (Gösta Bodin) t. v. och Ulla Winblad (Hulda Malmström) i mitten.

Två personnager ur "Frihetsbröderna" på Oscarsteatern: överst hr Ringvall, t. v. frk. Rosengren.

I Södra Teaterns Norlanderrevy väckte Stina Bergs breda humor som vanligt jubel. Här en av hennes gestalter: harpospelerskans.

OM NAGON NITISK ASPIRANT TILL EN befattning i ett blivande stockholmskt nöjes- och nöjesensurråd — och det lär finnas åtskilliga sådana aspiranter — skulle ta en överblick över Stockholmsteatern just nu, finge han ett besvärligt göra, eftersom det är fullt upp med nyheter, och samtidigt skulle behållningen ur censur- och indignationssynpunkt bli ganska ringa.

På Vasateatern — för att börja med den första bland senaste tidens premiärer — förekommer visserligen också i "Gå och lägg dig, Tonny", den berömda sängen, för vars skull hr Ranft fått höra så många elakheter på sista tiden, men den står i ett amerikanskt hem och är följaktligen endast insatt i en rad harmlösa fars- och cirkusupptåg — ni känner ju till den amerikanska farsroligheten i pyjamas?

På Oscarsteatern, för att gå vidare i raden, har man haft det besvärligare med klädfrågan, eftersom det där är "Frihetsbröderna" som tagits upp igen i ny instudering, med nya delvis praktfulla dräkter o. s. v. Naima Wifstrand charmerar och Ringvall roar.

Så ha vi Stora Dramatiska Teatern.

Herman Bahrs "Mästaren" är kvick och spän-

nande. Men vid ridåfallet premiärkvällen reste sig publiken en smula besviken, och den eldades upp till verklig entusiasm först när den inför åsynen av Tore Svennberg kom ihåg vilken utmärkt skådespelarkonst denne låtit publiken njuta av hela aftonen. Vad nu slutet i Bahrs pjäs beträffar, var det ingenting i det, som kunde "knipa" publiken: ingen sens-moral, ingen kom-i-mina-armar-försoning, inte ens något bon-mot. Slutet såväl som hela pjäsen inpräntar en sak: livet följer inte några en gång för alla bestämda och strikta lagar. Det där är emellertid en impopulär lära: vi äro nu en gång böjda för att uppställa ett: handlar man så-och-så, går det så-och-så.

"Mästaren" är en man, till yrket läkare, som endast vill följa förnuftet. Han behandlar sin hustru som en fullt fri och med honom jämställd person t. o. m. när hon inlåter sig i kärleksförbindelse med en annan. Följden: att han inte bara blir utskrattad och föraktad av alla andra, utan hustrun går ifrån honom som hans fiende (vilket man f. ö. finner begripligt). Men han blir inte omvänd för det; han framhårdar i förnuft.

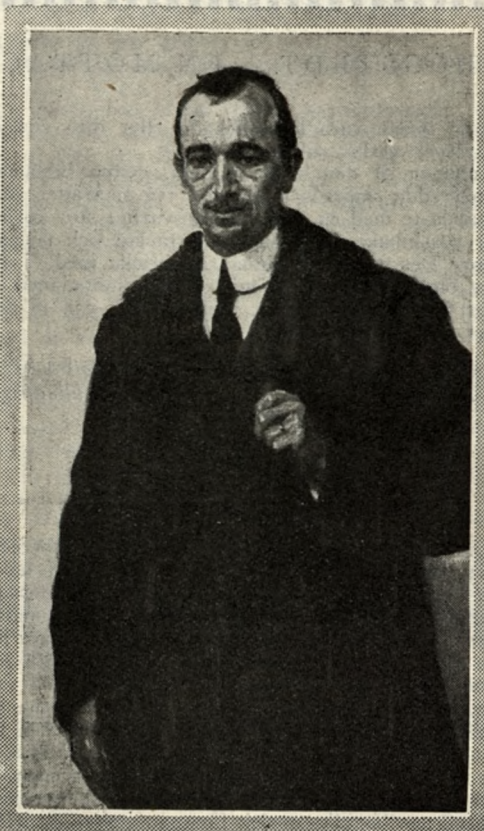
Spellet var utmärkt. Tore Svennberg gav hela (Forts. sid. 51.)

EUROPEISKA ANSIKTEN

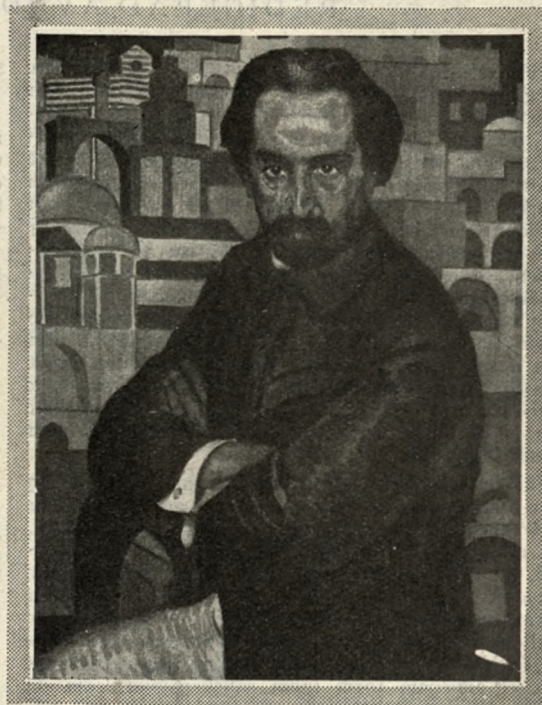
MÅLADE AV EN MED SVERIGE LIERAD TJECKOSLOVAK

Ur de ryska konstnärernas porträttgalleri: skulptrisen Kalja Barjansky.

Den unga tjeckoslovakiska statens statsminister Benes — en fin och sympatisk lärd, såsom man förstår redan av porträttet.

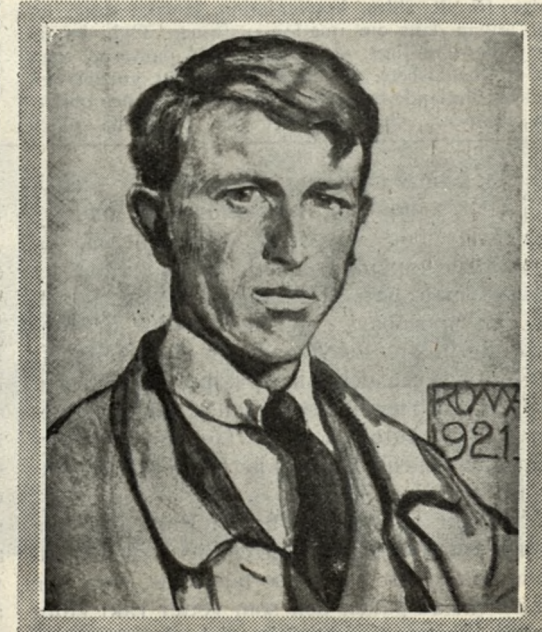
Målaren ger gärna sina modeller ett grubblande drag. Detta är den ungerske arkitekten Vago.

Målarens fru, född Posse, av svensk börd. Hennes mans målning framhäver det sunda, germanska i typen.

Ännu en konstnärsfysionomt: den italienska kvinnliga pianisten Renata Borgatti.

Målaren själv, Oki Brázda.

LIKA VISST SOM VÅRA MÅLARE och diktare äro värda att bliva kända utomlands — skådespelarna börja numera bli det, genom filmen! — lika visst böra vi tro och besinna, att andra land, som ligga lika långt avlägsna från vår synpunkt, ha en konst, en textil och en litteratur, som äro värda respekt och det slags internationella sympati som konsten har privilegium på.

Här kommer nu en konstnär från ett land, som inte är avlägset annat än från vårt synfält — Tjeckoslovakiet, som ligger mitt i Eu-

ropa! Denna nya republik, som med sin självständighet nått en sådan livaktighet och glätthet, att till och med turister märka det på gatuvimlet i Prag, som mer än en av dem kunnat bekräfta, den har i parentes sagt mera kännedom om vår litteratur än vi har om dess egen. I det att Selma Lagerlöf är översatt till tjeckoslovakiska av en ung tjeckisk attaché vid beskickningen här, herr Walter, som fullkomligt behärskar vårt språk och åt sina landsmän velat förmedla den beundran han hyser för denna författarinna.

(Forts. på nästa sida.)

IDA DUNNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. EN MOTTAGNING PÅ KVÄLLEN.

IFRAN SAKKUNNIGT HÅLL — HÄR DÅ närmast menat kok- och serveringsfruar och dito fröknar — påstås det, att denna vinter kommer att visa sig vara en mycket litet givande middagssäsong. Om nu dessa initierade personer ha rätt i sitt, antagligen på egen bitter erfarenhet grundade påstående, så är detta emellertid en sak, som kan ses och begrundas från olika sidor, vilka senare ej alla behöva vara enbart mörka. Ty om än grundorsaken till alla mer eller mindre vittomfattande inskränkningar inom förut mycket förmögna eller endast måttligt välsituerade familjer är att söka i de stora och kännbara förluster som drabbat så gott som alla dessa familjer, så har dock ofta följden blivit den att samhällsriktigheten på sätt och vis vuxit, tack vare att snart sagt alla äro i samma fördömselse. Det heter ju att delad glädje är dubbel glädje och delad smärta är halv smärta.

Således: människorna behöva varann, nu kanske mer än någonsin tillförne, och man gör varken sig själv eller någon annan vare sig glädje eller smärta, om man stänger till sin dörr under den förklaringen, att man varken ämnar giva någon middag eller liknande festligheter och ej heller ämnar mottaga någon inbjudan till någon sådan. — Men varför skall det nu nödvändigt just behöva vara en middag? Visserligen äro middagsbjudningar ofta en mycket angenäm form inom sällskapslivet, som de flesta personer också veta att uppskatta, men i allmänhet ställa de sig dock jämförelsevis dyrbara, trots att de på senare åren betydligt förenklats.

En god idé när det gäller att trots begränsade inkomster idka ett behagligt umgängesliv är att arrangeras kvällsmottagningar, då både damer och herrar, gamla och unga infinna sig. En fru sänder t. ex. ut ett antal kort till olika personer, vänner och det intimaste umgänget samt till trevliga bekanta, med vilka man kanske förut ej haft något direkt umgänge men som man nu lättare kan nå. Och på korten står tryckt eller skrivet, att bemälda fru — en viss afton i månaden, eller kanske två, är hemma och är glad att se sina vänner t. ex. klockan 7—11.

En kvällsmottagning blir trevligast, och orsakar värdinnan det minsta besväret och ställer sig också mest fördelaktigt för kassan, om den arrangeras i form av en enkel tesupé, föregående av en lika enkel men smaklig buffet. Strax innan 7 bör värdinnan ha allting färdigt eller grundligt förberett. I salen eller i annat lämpligt rum är "förfriskningsbordet" dukat, förfriskningarna tilltagna allt efter råd, smak och lägenhet. Lätt ästadkommen är en eller ett par större skålar med vacker och frisk fruktsallad, para- och valnötter eller russin och mandel, hemgjord nougat, kola, choklad, mandelkonfekt etc., med ett ord vad man kan hitta på. (Beskrivning å de nämnda sötakerna finnas i Iduns föregående nummer (n:o 1) å tidningens hushållssida.) Vidare bör finnas kolsyrat vatten, saft och vatten, färdigberett i glaskannor, samt för herrarna en bricka med punsch, vatten etc.

Och underhållningen? Ja den styr trevliga gäster och välvilligt värdfolk själva om. Det blir kanske bridge för de äldre, konversation, kanske sång, en eller annan dans om ungdomar finnes. Och det är inte heller omöjligt, att några bland damerna taga upp ett handarbete, ett nu åter modernt vordet och mycket tilltalande bruk, tack vare de till synes omistliga jumpers och sweaters, vilka praktiska plagg

Efter denna utveckling, tillåt mig för svensk publik presentera en tjeckoslovakisk målare, som är i hög grad värd vårt beaktande — ur två synpunkter. Den första gäller det intresse man har skyldighet att visa konst, var den uppenbarar sig. Det andra är rent personligt. M. Oki Brázda är nämligen gift med en svenska och till på köpet en svenska, som får ett rum i våra vänliga tankar emedan hon är dotterdotter till Gunnar Wennerberg, fru Amelie Brázda är född Posse, dotter till fru Poul Bjerre.

Monsieur Brázda bor f. n. i Rom, där han vistats sedan 1911. Familjen har en hänförande bostad, ett litet 1600-talspalats, som han hyr direkt av påven och som vetter rakt emot påvens fönster. I detta historiska hem träffas konstantresserade och intellektuella människor

absolut måste vara handstickade eller dito virkade för att ej verka vulgära.

Kommer så den s. k. tesupén, denna bestående av påbredda smörgåsar, en eller två smårätter samt doftande te med en god och försvarligt stor korint- eller russinkaka, cakes med marmelad och pepparkakor. Dessutom bör finnas en bricka med ej för stora öglor och i deras mitt en glaskanna med öl.

Ett trevligt supéföreslag, beräknat för c:a 18 personer, ser ut på följande sätt:

20—24 smörgåsar med skinka eller salt kött.
20—24 smörgåsar med ansjovis- och böcklingpasta.

20—24 smörgåsar med ost.
Kött och legymsallad.
Varma kräfttarter.

Te, korintkaka, pepparkakor,
Cakes eller rån, apelsinmarmelad.

En supé likt ovanstående kan delvis förberedas redan föregående dag. T. ex. så skäres det kokta eller stekta köttet samt de även kokta legymerna i strimlor, omblandas och övertäckas. Mayonnaisesåsen beredes också dagen förut, och sedan har man blott att några timmar innan salladen skall serveras vispa upp såsen med litet gräddsås och varmsamt nedröra legymblandningen. — Tartletterna beredas också dagen förut, d. v. s. de bakas, och behöva blott sedan, strax före serveringen, värmas på plåt och fyllas med den varma kräftstuvningen.

Smörgåsarna göras på förmiddagen och böra ej vara för små; en lämplig storlek får man genom att skära skivor tvärs över av långa franska bröd (eller hembakta formbröd) och så stryka på lätt uppmjukt smör, belägga dem med resp. pålägg, så lätt skära av understa kanten — detta senare endast om man är särskilt kinkig — och så till sist lägga upp dem på faten, lätt betäckta med en tunn, lätt fuktad serviett.

Ansjovis- och böcklingspasta består av lika många urbenade ansjovisar som tillsammans finhackas, lätt peppras och blandas med en hårdkokt äggula. Massan strykes sedan på de smörbestrukna smörgåsarna.

Tartletterna (c:a 25 st.) beredas genom att i 550 gr. mjöl, "flocca" 500 gr. smör, och med fingrarna bearbeta blandningen så den blir som smulor. Då nedröres varsamt i vispad äggula och så mycket kallt vatten så man får en smidig, tämligen fast deg, vilken lätt knådas på bakbordet. — Natursnäckor beklädas utvändigt med degen i tjocklek av omkr. ½ cm., och läggas med degsidan uppåt på plåt, varefter de gräddas rostgula i god ugnsvärme. De avtagas varsamt sedan de något avsvulnat. — För stuvningen beräknas i tekopp med prima saltade kräftstjärter — de stora finska äro delikata och finnas här och var i några av Stockholms finare speceri- och hökeriaffärer, dessutom ¾ å 1 kg. jordärtskockor, 2 msk. smör (omkr. 100 gr.), 5—6 msk. mjöl, spad från ärtskockorna samt behöfvig mängd av tunn grädde, kryddor efter smak. — Kräftstjärterna skola ligga i vatten eller mjölk 18—24 tim. med ett par ombyten av blötningssvatskan, varefter de lätt smörfråsas. Jortärtskockorna skrapas, kokas i saltat vatten och skivas. Stuvningen beredes sedan på vanligt sätt genom att fräsa smör och mjöl, spåda med spad och grädde, varefter de något sonderdelade kräftstjärterna iläggas tillika med ärtskockorna. Stuvningen fyller i de värmda tartletterna och anrättningen serveras genast.

av många nationaliteter, främst kanske de musikaliska.

M. Brázda, som är född i Böhmen, och ännu är en helt ung man, gick ut ur akademien i Wien som nr 1 och fick akademiens stora guldmedalj och Romstipendium. I sitt lands frigörelse har han, trots det krav hans konst haft på honom, icke kunnat underlåta att taga del: han har varit medlem i det första nationalrådet (Narodny Rada). I Venedig har han redan utställt och är erbjuden en egen sal på nästa utställning i Rom. Ett annat bevis på hur han slagit igenom här är, att den italienska konstnärstidskriften Emporium ägnat ett av sina nummer uteslutande åt honom.

Vilka män och kvinnor i sin samtid en konstnär målat har också något att säga.

IDUNS KÖKSALMANACKA.

DEN 8—15 JAN.

SÖNDAG. *Frukost:* Prinsesskotletter med stekt potatis, smör, bröd, kaffe, vetekrans. — *Middag:* Oxsvanssoppa, späckad, ugnstek hälleflundra, äpple- och katrinplommonpaj.

MÅNDAG. *Frukost:* Havregrynsgröt och mjölk; halstrad salt sill med potatis; smör, bröd, kaffe — *Middag:* Köttbullar med mjölkstuvad vitkål; soppa på torkad frukt.

TISDAG. *Frukost:* "Smålandsklopp" med potatis; smör, bröd, kaffe. — *Middag:* Buljong i kopp med ostsmörgåsar; Pannkaksrisoler med stuvning av fisk och murklor (rester av söndagens hälleflundra), kall, enkel chokladpudding.

ONSDAG. *Frukost:* Kokt falukorv med rivnen pepparrot, potatis; smör, bröd, kaffe. — *Middag:* kokt kabeljo med mjölksås, denna senare med ett finhackat ägg uti; nyponsoppa med vispad grädde och sockerskorpor.

TORSDAG. *Frukost:* Panerad, stekt salt sill med gräddsås, nykokt och potatis; smör, bröd, kaffe. — *Middag:* Ärtor och fläsk; ugnspannkaka med sylt (dubbel sats).

FREDAG. *Frukost:* Stekt fläsk och potatis; smör, bröd, kaffe. — *Middag:* Kabeljopudding med skirat smör; choklad med scones eller muffins.

LÖRDAG. *Frukost:* Uppstekt pannkaka med lingen; smör, ost, bröd; kaffe. — *Middag:* Kalops och potatis; äpplekompott med gräddmjölk.

RECEPT:

(Eftertryck förbjudes.)

Prinsesskotletter (för 6 pers.). 3 hekto malet oxkött, 1 hekto färskt fläskkött, 2 hekto kokt kall potatis, 1 rådag tsk. salt, ¼ tsk. vitpeppar, 1 msk. finhackad persilja (eller 1 tsk. torkad d:o), 1 liten tsk. potatismjöl, 1 dcl. tunn grädde. — *Till panering och stekning:* ½ ägg (gula eller vita), 1 dcl. stötbröd, 1—2 msk. vetemjöl, 2 msk. smör (omkr. 70 gr. eller 2½ dcl. svag buljong).

De båda köttarterna malas tre ggr genom köttkvarn och sedan en fjärde gång tillsammans med potatisen. Persiljan, saltet, vitpepparn och potatismjölet blandas i färsen tillika med grädden, som småningom påspädes. När färsen är smidig formas därav 12—15 kotletter, vilka sedan de penslats med det tätt vispade ägget vändas i det sammanblandade mjölet och stötbrödet. Smöret brynes i en stekpanna och kotletterna iläggas för att hastigt få färg på båda sidor. Allt efter som de äro färdiga, läggs de i en kastrull, den kokande buljongen påspädes, och kotletterna få sedan sakta steka under tättslutande lock omkr. 10 min. De uppläggas på varmt fat, och överläs med den uppvispade såsen.

Ugnstek späckad hälleflundra (för 6—8 pers.). 2 kg. hälleflundra (önskas inga rester tages något mindre, 1½ kg., men "steken" blir då ej så saftig), 1½ msk. ättika, 3 rågade msk. salt, 1½ lit. vatten. — 8—10 ansjovisar, 1 stor msk. smör. — *Till panering och stekning:* ½ ägg (helst gulan), 4—5 msk. stötbröd, 2 msk. smör.

Man väljer, en bred, tämligen tjock skiva fisk, vars mörka sida skällas med hett vatten och väl skrapas. Den ingindes med ättikan och får sedan ligga i det kalla vattnet, tillsatt med salt under 1—2 tim. — Ansjovisen rensas och delas i fileter och av smöret formas smala stycken i form av en späck-

Brázda har målat president Mazaryk och kardinal Merry del Val, den världsbekante. Hans porträtt av Tjeckoslovakiets främste politiske man f. n., statsministern Benes, återgives här — målat innan denne statsman fått mer att tänka på än vanligt genom affären exkejsar Karl och Zita.

Tyvärre kunna dessa reproduktioner icke återger den glödande färgmättnad, som präglar M. Brázdas konstnärliga temperament. De kunna i stället visa, att han tydligen är en briljant porträttör, en man, som fångar själen hos sin modell och, trots att penseln har en personlig och om man så vill, något modern sväng, dock icke offerar modellen för blotta effektens skull.

VERA v. KRÆMER.

strimla, vilka en stund få ligga på kallt ställe. Fiskstycket upptages, torkas väl och späckas på den övre sidan med ansjovisfiléerna och smöret, på så sätt att bredvid varje ansjovisfilé kommer en smörkläck. Fisken penslas sedan med äggulan, denna blandas med 1 msk. gräddes (eller vatten) och vändes i stötbröd, varefter den lägges i en med kallt smör tjockt smord långpanna. Stekes i varm ugn och spädes, när den är brun med kokande vatten. När fisken har fått vacker färg och är genomstekt, serveras den med sin sky, tillsatt med citron samt uppvispad med kokande gräddmjölk.

Katrinplommonpaj (för 6-8 pers.). — Deg: 150 gr. växtmargarin, 1½ msk. socker, 1 ägg, 4-5 msk. kallt vatten, 275 gr. vetemjöl, 3 strukna tsk. jästpulver. — Fyllning: 3 hekto katrinplommon, 2 syrliga äpplen, 4 msk. socker, litet vatten.

Först kokas katrinplommonen mjuka i helt litet vatten, och befrias från kärnorna, som knäckas, varefter kärnmandlarna hackas och läggas till plommonmassan. — Mjålet siktas med jästpulvret, sockret tillsättes tillika med växtmargarinet och allsammans bearbetas med fingerspetsarna och handflatorna tills blandningen är finmulig. Då iblandas det uppvispade ägget samt småningom så mycket kallt vatten att man får en smidig men dock ej för lös deg. Degen delas i två delar, vilka utkavlas var för sig i två runda eller avlånga fyrkantiga bottnar av ½ cm. tjocklek. Den ena av bottnarna lägges på en lätt smord, kall plåt och belägges i ett jämt lager med katrinplommonmassan, de hackade kärnmandlarna samt överst äpplena, skurna i tunna skivor. Det hela beströs med sockret, varefter den andra botten lägges över, dock sedan den förut utkavlat helt litet större för att över fruktmassan kunna nå bottenkakans kant. De båda karterna hoptryckas tätt, och den s. k. pajen penslas med vatten och beströs med strösocker, varefter den gräddas vackert gulbrun i god ugnsvärme. Pajen upplägges, när den något avsvulnat, på ett fat och skäres i snibbar eller rektanglar, och serveras varm eller ljum med vaniljsås eller vispad gräddes.

Smålandsdopp (för 6 pers.). ¼ kg. rimsaltat fläsk, ½ msk. smör, 1 medelstor portug. lök, 3 msk. mjöl, 2 dcl. vatten, 3 dcl. gräddmjöl, peppar, litet socker (helst brynt); — Fläsket skäres i strimlor eller tärningar. I en stekpanna brynes smöret och här läggas fläskstrimlorna att fräsas ljusbruna, varefter de upptagas, och den finhackade löken ilägges. När även denna är brun, tillsättes mjölet, som väl omröres. Kallt vatten påspädes småningom under vispning och därpå gräddmjöl till lagom tjocklek. När såsen är jämn och slät, ilägges fläsktärningarna varefter stuvningen smaksättes med peppar, litet socker samt salt om så är behövt. "Doppet" serveras mycket varmt i djup karott eller sässkål till nykokt potatis. — Om så önskas, kan stuvningen även hållas över stekt eller ostekt, vitt eller mörkt mjukt bröd, skuret i skivor.

Pannkaksrisoler med fiskstuvning. — Denna goda och ekonomiska anrättning består av pannkakor, som endast gräddas på en sida. De läggas med den ogräddade sidan nedåt mot ett skärbräde, bestrött med stötbröd och på den gräddade sidan lägges en rand av tämligen fast fiskstuvning. Pannkakan rullas samman om stuvningen, rullen delas mitt itu, och de uppkomna delarna penslas med vispat ägg och vändas i stötbröd, varefter risolerna raskt brunfräses i smör eller flöttyr. — Stuvningen består i detta fall av en redning av 1½ msk. smör, 3-3½ msk. mjöl, som sammanfräses, varefter på-

spädes mjölk till lagom tjocklek. Rester från fint sönderdelad stekt eller kokt fisk ilägges (här hälleflundra) och litet frästa, finhackade murklor ilägges.

HUR BARNET SER VÄRLDEN.

(Forts. fr. sid. 41.)

(t. ex. det att ansiktena ritas i profil, men ögonen en face o. s. v.)

Vi återge här några typiska barnteckningar, som alla mammar säkert skola känna igen med glädje. Två av dem äro lånade ur ett album med teckningar, som småttingar i Birkagårdens Kindergarten av egen drift ritat och skänkt sin älskade föreståndarinna, "moster Disa". Teckningar som dessa kunna f. ö. säga en åtskilligt utöver det redan antydda om barnets själsliv. Det är t. ex. påfallande, att alla barn gärna rita hus mycket höga och smala och med fönstren anbragta högt uppe. Att ett barn såsom en av tecknarna här, ritat ett hus sett från gaveln, är något högst ovanligt; det kunde tyda på att han verkligen utgår från någon modell och inte bara återger vad han vet om ett hus i allmänhet. Ett kapitel för sig kunde också vara "barnet och aktualiteten". Det skulle säkert vara intressant att ta reda på vad som nu under krigsåren befruktat barnens fantasi i teckningarna. Barn kunna nog ha öron för vad som säges omkring dem, för aktualiteten, men det händer, att de fatta vad som sägs på sitt eget lilla sätt — såsom det gick med den lilla dottern till en bekant till mig, som vid ett visst tillfälle ständigt hörde sin pappa tala om "ministerkrisen" och till slut kom och undrade "vad det egentligen var för en gris".

EN UPPOFFRANDE VERKSAMHET I DET TYSTA.

(Forts. fr. sid. 43.)

en söndagsskola och blev själen i alla jul- och andra traditionella fester. Efter kondition i en annan familj flyttade hon med brukspatronsfamiljen till deras son, pastor Ernst Björkman, då för tiden fängelsepredikant på Nya Varvet och fastän tidigt borttryckt bevarad i Göteborgs prästerskaps annaler i ett saknat och värderat minne.

När genom hans och de gamlas död hemmet upplöstes, inköpte Ellen Cederblad på Nya Varvet en villa på kronans mark och upprättade där en skola, men övergick snart till att förvandla sitt hem till ett hem för nervklena.

Till hemmet hörde en liten trädgård, men ej nöjd med denna areal, framtröllade den nitiska örtagårdsmästaren på det kala berget en på sin tid mycket omtalad trädgård. Hon formligen skapade jord av vissna löv, gamla trasor och annat avfall, bredde ut myllan på stenhällarna och fick på det sättet själva stenarna att blomma. När torkan kom, vattnade hon träget, och praktisk som hon var, ordnade hon snart bevattningsröran så att detta arbete underlättades betydligt. Med sin kärlek fick hon det att blomma och grönska, där hon gick fram, och sådan hon var mot markens växter, sådan var hon också mot människorna. Hon om någon kunde få torra hjärtan att grönska på nytt och skjuta nya levande skott, där man trott allt dött och begravet redan.

Under de många år hon arbetade bland sina patienter och behövande, som mera tillfälligt kommo

i hennes väg, hade hon ett skiftande galleri att handskas med, egendomliga typer, som väckte hennes särskilda intresse, vagabonder, som tidvis lämnade henne, periodsupare, som återvände till henne, när hemlängtan och ruelsen efterträtt ruset, och vilka aldrig funno hemmets dörrar stängda — ty vart skulle de väl då taga vägen, menade hon.

I sin sång och musik hade hon en lugnande gåva, därtill ett friskt och glatt humör, som kan försätta berg, och en praktisk blick, som förstod att utnyttja utrymmena, så att de mesta möjliga kunde stuvats in i hennes villa. Så växte hemmet sakteliga ut, tills kronan en dag exproprierade det, och hon måste se sig om på annat håll efter en bostad. Hon valde Partille, där Villa Canzonetta inköptes och omdöptes till Ellensberg. I fem välsignelserika år fortsatte Ellen Cederblad där sin verksamhet, tills hon lades på sjukbädden, som i medio av sistlidne december förvandlades till hennes dödsläger.

I hemmet går allt ännu sin gilla gång. Två av den dödas vänner, som på hennes dödsbädd lovat att göra vad de kunna för att fortsätta hennes verksamhet, ha övertagit hemmet, men då de ej själva personligen kunna leda arbetet där, är för dem nu den stora frågan, var de skola finna en kraft, som i Ellen Cederblads anda vill fortsätta hennes arbete. Många äro kallade till ett sådant verk, men få utvalda.

SONJA HANESON.

IDUNS FÖLJETONG.

(Forts. fr. sid. 43.)

"Det förstår jag inte. Jag älskar dig. Du håller av mig, det har du sagt."

"Jag tillber dig", sade hon kallt. "Jag känner, att denna kärlek berövar mig mitt förstånd. Det är en synd inför Gud, ett felsteg inför människorna, ett brott inför lagen."

"Vad bryr jag mig om Gud, människorna och lagen? Jag älskar dig."

"Vi äro syndare, brottslingar. Alla mänskliga och gudomliga domstolar fördöma oss..."

"Vad bryr jag mig om det? Jag älskar dig!"

"Vi äro fulla av svek, bedrägeri och orättfärdighet."

"Låt dessa tankar fara, älskade, och ge mig en kyss. Ingen ser oss."

"Nej, det är ett helgerån. Jag tillhör en annan man, du tillhör en annan kvinna."

"Men varför ha vi då kommit hit?" jämrade han sig som ett barn. "Varför gav du mig din slöja härom kvällen? Varför har du gjort mig förälskad i dig? Vad skall jag nu ta mig till? Skall jag dö? Jag kan inte leva utan att se dig, kyssa dig, äga dig. Du är skön, jag älskar dig. Rår jag för det?"

"Det är ödet", sade hon dystert, i det hon knöt händerna bakom sin nacke och tillslöt ögonen, som om hon väntade på döden.

Sveriges nyaste stad — n:r 112 i ordningen — är Mölndal strax intill Göteborg, som nu på nyåret fått stadsrättigheter. Våra bilder visa: t. v. en vacker vy över fabriksamhället, t. h. den gamla kvarndammen, kring vilken staden vuxit upp.

Överraskande
resultat
nås alltid med
**GAHNS
TVÅLAR**

Gyllenhammars
**UNDERBARA
HAVRE-MUST**
Förträffligt vid dålig matsmältning.
För åldringar, vuxna och barn.

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas
särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

VOLTA

PÅ ETT ANGENÄMT SÄTT

erhålls effektiv lokal uppvärmning genom våra elektriska kaminer med lysande värmelement. Förbruka endast 500 watt och kunna således inkopplas var som helst i boningsrum, där en förstärkning av temperaturen är önskvärd.

**ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM**

"Lucia!" började Andrea åter med en röst som ett bedrövat barn.

"Nå?"

"Håller du av mig?"

"Ja."

"Säg: jag håller av dig."

"Jag håller av dig", upprepade hon entonigt.

"Hur mycket håller du av mig, älskade?"

"Jag kan inte mäta det."

"Säg mig det på ett ungefär", envisades han barnsligt.

"Låt mig tänka", sade hon otåligt.

"Vem tänker du på? Lucia, älskade Lucia, säg mig, vem tänker du på?"

"På dig, oförsiktiga barn", sade Lucia, i det hon häftigt satte sig upp och fattade om hans huvud med bägge händerna för att se honom i ögonen, "på dig, tanklösa varelse, som inlåter dig på något så fruktansvärt, med hjärtat fullt av kärlek, utan fruktan, utan samvetskval..."

"Samvetskval? Jag älskar dig, och jag vill äga dig, det är allt vad jag vet."

"Du går så direkt på ditt mål, du vill bara vad du vill. Men vet du, vad du lämnar bakom dig? Vet du vad du lämnar efter dig på vägen, vet du vad du går till mötes?"

"Nej, och jag är inte angelägen att få veta det. Jag vill bara vara säker på, att du älskar mig."

"Var en man, Andrea. Kärleken är alltid någonting allvarligt, och passionen är alltid någonting förfärligt. Akta dig, att älska mig och vara älskad av mig är en stor fara för dig."

"Jag vet det. Det är det som lockar mig."

"Jag talar inte om mig själv. Jag är en olycklig varelse, som försvarslös är överlämnad i lidelsernas våld. Jag älskar dig, denna passion är det oundvikliga ödets gåva till mig; jag hängiver mig åt denna kärlek, hurudan den än må vara, om den också skall kosta mig mitt liv. Nej, jag talar om dig. Jag är en av ödet märkt kvinna: jag kommer att bringa dig olycka."

"Det är det samma. Jag älskar dig."

"Denna kärlek är en dårskap, Andrea."

"Låt så vara. Jag vill ha det så."

"Du binder dig för livet, Andrea."

"Säg, att du älskar mig, Lucia."

Hon gick ner till stranden, sträckte ut armarna liksom till en besvärjelse och sade:

"Du himmel där i fjärran, I förbidragande skyar, I susande träd, som spegla er i sjön, I ären mitt vittne, att jag har sagt honom sanningen. Du sörjande Tärpil, du orörliga vattenspegel, I gröna näckrosblad, I haven hört mina ord. O moder Venus, gudinna, jag har sagt honom, vad framtiden bär i sitt sköte. Du natur, som aldrig ljuger, du ser, att jag inte har ljugit. Det är han, som har velat det."

"Vad du är gudomlig, du min lycka och glädje!"

Hon vände sig om och slog armarna om hans hals, lät honom kyssa sig och besvarade hans kyssar. Sedan tog hon helt lugnt upp sina saker, som om allt nu vore oåterkalleligt bestämt.

"Det är ödet", sade hon.

Och hon gick framåt vägen, den svartklädda, höga gestaltén, stolt som en drottning, följd av sin älskade vasall.

FJÄRDE DELEN.

I.

EN DAG, DÅ DET ÖSREGNADE, hade lantbruksutställningen blivit stängd efter en premieutdelning, som hade försiggått i största skyndsamhet för en fåtalig och missnöjd publik. De, som icke hade blivit pris-

Tänk på Blomsterfonden!

Stekt rödspotta

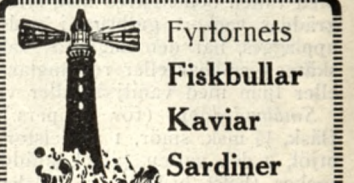
blir sprödst och får den vackraste färgen då den stekes i

SVEA COCOSSMÖR

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSAMÅGENTUREN
LUNDHOLMS PIANOMÅGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 53

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner

RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Apfllilar, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.

**A.-B. Sveriges Förnada
Konservfabriker**

GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

KRYMPER
EJ YLLE

**CAP
Kakao**
lämnar ingen bottensats

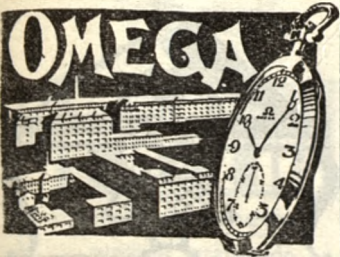
**Kameror
och alla slag
Foto-artiklar**

BEGÅR VÅR KATALOG N:o 15
**HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG**

**PARAMINT
PASTILLER**
FÖRORDAS AV LÄKARE.

vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
**SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM**

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

VINOLIA Pine Wafers (Tallbarrs-) SHAMPOO

Friskt som
en fläkt
från
Barrskogen

Regina

Förnämsta märke för
vantar och
strumpor.

Finnes i varje
välsorterad manu-
faktur-, tricot- och
kortvaruaffär.

PETRIS

Ångpreparerade
havregryn och havremjöl
Naturläkekonstens yppersta hjälpmedel.
Läckra och hälsosamma.

Jogal

Tablet-
terna
verka
snabbt o.
säkert vid

Reumatism | Huvudvärk
Gikt | Ischias
Nervsmärtor | Influensa
Inga skadliga biverkningar. Starkt
urinsyrelösnande går Togal till
själva roten av det onda. Dess
smärtstillande verkningar märkas
genast, även sömnlöshet bekämpas
med Togal. Finnes å apotek
till kr. 2: 60.

Rapid-Borax

Tillv.: A.-B. Oxygenol

belönta, skickade ljungande artiklar till lokal-
tidningarna och betalade "insända meddelan-
den" till de stora Napolibladen. De prisbe-
lönta knotade över att ej ha fått högre pris.
Även vid skolutställningen hade premieutdel-
ningen väckt ovilja. Alla lärarinnorna hade
hoppats att få guldmedalj; de privata voro
ursinniga på folkskollärarinnorna, och dessa
voro ursinniga på normalskolans lärarinnor.

Varken Lucia eller Caterina hade farit till
Caserta den dagen, dels för det fula vädrets
skull, dels emedan de blott hyste föga intresse
för denna fest.

Isynnerhet var Caterina glad över att nu
kunna få stanna hemma i stället för att för-
spilla hela dagen med att flacka mellan Cen-
turano och Caserta. Hon hade så mycket att
ordna, så många försummelser att gottgöra,
så många husliga planer att utföra. Vad som
först och främst måste göras var syltningen,
som kocken verkställt alldeles utmärkt, men
som ändå alltid krävde tillsyn, för att sylten
ej skulle vara möglad, då krukorna öppnades
i Napoli om vintern. Vidare skulle kapis,
gurkor och lök läggas in i ättika; sådana am-
pra saker voro Andreas särskilda förtjusning,
han åt massor därav till köttet.

Visserligen lade Caterina ej själv hand vid
detta, men hon måste dock vara med för att
hjälpa till med sina råd. Kocken hade höga
tankar som sina egna kulinariska talanger, men
han förklarade alltid, att han arbetade ogärna
utan att frun själv var med. Hon hade ett
eget milt, men bestämt sätt att behandla tjä-
nare. Hon talade ej mera med dem än som
var nödvändigt och gav ej särdeles stora
drickspengar. Men i stället gav hon dem ofta
av sina avlagda kläder, var aldrig så noga med
vad som äts och dracks upp och sörjde för,
att de alltid hade rent sänglinne. De högak-
tade henne och höllo av henne och berömde
henne alltid för tjänstfolket i de andra vil-
lorna.

Åh, hon hade ännu mycket annat att tänka
på. Linnet behövde ju ständigt ses om och
underhållas, och så skulle hon sy sig två nya
klänningar till vintern efter en, som Lucia
Sanna hade, fastän hon nästan var rädd för,
att dessa vida, böljande dräkter ej skulle vara
klädande för hennes lilla spensliga figur.

Även Lucia förklarade, att hon gärna ville
vara hemma hos sin kära man. Alberto var
fortfarande förkyld, men litet bättre var han
ändå. I stället för att hosta om mornarna
hostade han litet om kvällarna, kanske därför
att lakanen voro kalla, sade han. Han lät se-
dan värma upp sängen. Cardarelli hade sagt
honom, att lungorna voro svaga men friska,
att han skulle ta in levertran före frukosten,
arsenikdroppar till middagen och äta mycket
lätt mat: mjölk, ägg, kokt kött, aldrig kryd-
dade eller upphetsande saker. Därför tog
Alberto sin tillflykt till signora Lieti, som var
hans goda väninna och andra sjuksköterska,
och hängde henne alltid i kjolarna, då hon gav
order om middagen, och Caterina hade stort
tålmod med honom och diskuterade vitt och
brett med honom, när det var något, som
han icke var säker på att han kunde tåla.
För övrigt kände han sig nu fullkomligt
kry; det var blott denna retning i halsen,
som tvingade honom att hosta. Och om han
blott icke den där dagen hade ridit och
blivit svettig och förkyllt sig efteråt, skulle
han nu ha mått alldeles förträffligt. Då han
sade detta till Andrea och Lucia, växlade de
en hastig blick.

Alberto var mera förälskad i sin hustru än
någonsin. Han höll sig alltid i hennes närhet
och var förtjust över att utställningen nu var
stängd, så att han kunde slippa alla dessa
utflykter, där han haft så tråkigt, han som
ej intresserade sig för något eller någon. Han
tyckte mest om att sitta hemma, inne hos
Lucia, när hon klädde om sig, och beundra
hennes smärta växt och det mörka håret, som

F Pauli's

OVICULA

(ägg)-tvål

håller barnens hy
mjuk och len trots
vinterkylan.

-Alltid lika fräshe och ungdomlig
-Ja, crème amoureuse o Idols övriga
shonhetsmedel ha en förunderlig
verkan.
Även direkt från fabriken.

GUMMANS Tvättpulver

-de ä'
ändå de'
bästa.

ENDAST DE BÄSTA
råvaror komma till an-
vändning vid framställandet
av Thule Cacao, som
är oöverträffad i närings-
värde, smak och dryghet.

THULE C A C A O

Vikingkrämen ger högsta glans med minsta arbete. Den smetar och klibbar ej som andra putsmedel och efterlämnar ingen tjock, hårdnande, läderförstörande beläggning utan utbreder sig ytterst tunnt, varigenom lädrets struktur och smidighet bevaras. Vikingkrämens fullt vetenskapliga, för lädrets konservering och vård avpassade sammansättning förhöjer väsentligt skodonens hållbarhet.

Industri-Aktiebolaget VIKING, Örebro
Kungl. Hovleverantör

Ett vackert ansikte!

Understundom när man går gatan framåt, möter man helt plötsligt ett ansikte, så fint och älskligt, att det outplånligt inristas i ens minne. Vad är det då, som framkallar denna oemotståndliga charm?

Vad vi kalla "ras" och kultur, får sitt allra bästa uttryck i en fin, vacker hy. Den som har en dylik, kan aldrig verka fränstötande, simpel eller alldaglig.

Man bör aldrig låta huden bli blek, askgrå, livlös, vanställd av pormaskar — "ett vanprydande utslag". Det är

varje kvinnas plikt mot sig själv att hålla sin hud så mjuk, klar och ren, att hon redan vid första påseendet väcker beundran. Var och en är ansvarig för sin huds utseende, var och en kan, så att säga, välja sin hy själv. Huden förändras för varje dag, den gamla dör och ersättes med ny. Börja i dag vårda eder hud med

Pr burk kr. 2:—

Vid en tids behandling med SYSTER ELLAS salva kan man vara säker på en fulländad vacker, vit och fin hy.

Finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-, Parfym-, Färg- och välsorterade Specerihandlare.
A.-B. PARFUMERI LOUISE, Stockholm.

Bästa
Extrasäng

Försäljes av
Hrr Möbel- &
Järnhandlare.
Även direkt fr.
fabriken. Pris-
kurant gratis
franko.

böljade så vackert, när hon kammade det. Alberto var som en sjuklig, bortskämd gosse, som tycker bäst om att vara bland fruntimmer i en atmosfär av vinaigre och veloutine, lukta på parfymflaskor, doppa fingerspetsen i tandpulvret, lat, slapp och förkvinnligad genom sin fysiska svaghet. Han gjorde alla möjliga frågor, ibland visste han, att han talade dumt, men han tyckte om att ställa sig enfaldig inför sin hustru, för att hon skulle beskydda honom och hysa medlidande med honom. Lucia svarade honom tåligt och med ett resignerat småleende, som han tog för ett uttryck av kärlek. När hon steg upp, steg han också upp. När hon gick ut i salongen, följde han med och slog sig ned bredvid henne, då hon arbetade. Alberto beundrade allt vad hon sade, hennes fantastiska idéer, hennes bildning, hennes röst. Han var nu också mindre reserverad än förr och kysste henne då och då. Han glömde till och med sin egen hälsa för hennes skull. Den sjukliga, blodfattiga och slappa varelsens inbitna egoism kunde endast överröstas av kärleken till Lucia.

Ja, Lucia stannade gärna hemma, efter vad hon själv påstod. Det kungliga slottet hade slutligen blivit henne motbjudande — det var för stort, för tungt, för arkitektoniskt.

Vad trädgården beträffade, var den alldeles avskrydd i sin friserade och utpyntade onatur, med sina guldfiskdammar, som kalkborgarna äro förtjusta i, sina klippta gräsmattor och sin evinnerliga kaskad.

"Men så finns ju också den engelska parken", invände Caterina en gång.

"Har du sett den?" frågade Lucia.

"Nej, aldrig."

"Huru? Du tillbringar fyra månader varje år i Centurano, och du har aldrig sett den engelska parken?"

"Jag har aldrig haft tillfälle. Vi kunna ju gå dit tillsammans."

"Jag har alls ingen längtan att få se den. Jag kan inte tåla engelska parker."

Det talades ej vidare därom. Lucia stannade gärna hemma, men använde mycken tid till sin klädsel, ty hon bytte upphörligt om toalett. Hennes rum var fullt av kappsäckar och kartonger; hon hade skrivit till Napoli efter höstklänningar, nyss komna från sömmerskan. Där funnos alla slags dräkter, några långa och veckrika, andra korta, pösiga, koketta, à la Pompadour; åter andra voro helt och hållet av spetstyg, så lätta och luftiga, att de sågo ut, som om man kunde blåsa bort dem. Alla klädde de henne, ty allt kläder en vacker elegant kvinna. Då Caterina sade henne, att hon såg bra ut, eller när Andrea ceremoniöst bugade sig för henne, svarade hon alltid:

"Det är för Albertos skull jag klär mig, inte för min egen."

"Naturligtvis", sade Alberto sakta till Caterina och Andréa. "Lucia offerar sig alldeles för mycket för mig; hon skall åtminstone ha den tillfredsställelsen att vara vacker för min skull."

Efter att ha gjort toalett gick Lucia ut till frukosten, och därefter satte hon sig på sin fars sittplats i Caterinas salong. Hon hade börjat ett vidlyftigt fantasiarbete på grov stramalj utan något bestämt mönster. Hon sydde med långa ull- eller silkesstyg de besynnerligaste saker: en blomma, en vit stjärna, en tupp, en halvmåne, ett stycke galler, en orm, ett vagnshjul, allt kastat om varannat huller om buller. Det var det sista parisermodet att ha sin salongsmöbel broderad på detta bizarra sätt. Det gavs fritt spelrum åt de broderande damernas inbillning, och Lucias fantasi fick ett avlopp genom detta arbete. Hela huset var djupt intresserat av detta jätteföretag, och alla väntade varje dag med spänning, vad Lucia nu skulle hitta på. Varje morgon frågade Alberto på sängen, som om det gällt den viktigaste sak i världen:

**A.B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.**

Flyglar, Pianon, Orglar fr. landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23. Göteborg: Arkaden, Malmö: Östergatan 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsgat. 25.

**Weydes äkta
Eucalyptusolja**

är det mest verksamma medlet mot Reumatism, Gikt, Styvhet i lederna m. m. Erhålles i Parfym-, Färg- och Kemikaliefärför.

**Weydes Tekn. Fabriks A.-B.
Norrköping**

En säker inkomst

erhålla alla, som köpa vår patenterade automatiska snabbstickningsmaskin FAVORIT. Maskinen kan tjänas in på två månader. Begär villkor och prospekt, som sändes mot ett 20 öres frimärke. Redbara manliga och kvinnliga agenter antagas. På förekommande anledning få vi fästa ärade spekulanters uppmärksamhet på, att FAVORIT stickmaskiner ej äro att förväxla med andra mindervärdiga utländska rundstickningsmaskiner.

**A.-B. HEMMASKINER
Kungsgatan 7, Stockholm. Avd. 7.**

ALABASTER-TVÅL

överfet toalettvål med behaglig parfym

Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE:
**GAMLA TVÅLFABRIKEN
TERNINGHOLM, MALMÖ.**

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

**DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
HVETEMJÖLET
ÄR**

KRISTALL-PATENT

Ferrin

Bästa Järnmedel,

utmärkt stärkande.
Föreskrives av läkare.
Erhålles å alla apotek.

Den Dam
som sätter värde på
ett VERBLIGT FÖRSTÄLLASIG PARFYM
föreskunnar ej ett pröva
Esteria
Denna parfym
framtäckt av ätts blomster i olika blomarter.
ger fullständig illusion av
NATURLIGA FRISKA BLUMOR.
ANUL LUNDQVISTS TEKN. FABR. VÄXJÖ.

**Var blir en annons
mest effektiv?**

I SVENSKA
DAGBLADET!

Varför?

Därför

att

SVENSKA DAGBLADET

är den köpstarka publikens
tidning och

därför

att

SVENSKA DAGBLADET

har större upplaga än någon
konkurent.

Lille Victor

är en inhalator i västficksformat, som botar snuva och förkylning. Säljes i Apotek, Parfym-, Färg- och Kemikalieaffärer. Pr kr. 1: 50. Tillverkare:

Weydes Tekn. Fabriks A.-B.
Norrköping.

Velociped- tillbehör

av alla slag, starka,
eleganta, svensk
kvalitetstillverkning.

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

Amarant Cold-Cream

Tillv.: A.-B. Oxygenol

"Vad skall du sätta dit i dag, Lucia?"

"En lök."

"En lök! Det är verkligen komiskt! I går sydde du en pensée och i dag en lök. Hur ämnar du sy den?"

"Med eldrött silke."

Följande dag:

"Vad sätter du dit i dag?"

"En flöjt."

"Nej, tänk — en flöjt! Så extravagant!"

Vår salong blir barock så det förslår. Ingen kommer sig för att sitta ner, alla gå bara omkring och se på möbelöverdragen."

Medan hon arbetade, pratade de också litet. Caterina sydde eller klippte vid det stora bordet och tog råd av Lucia, för vars smak hon hade stor aktning. Lucia hade blivit mera kärleksfull än förr mot Caterina och gjorde henne ibland närstående frågor, som lockade fram en purpurrodnad på väninnans kinder. Naturligtvis då herrarna ej voro närvarande. När de icke gingo ut, drog Lucia sig tillbaka till sitt rum en timme före middagen.

"Vad gör hon under den timmen?" frågade Andrea en gång sin hustru.

"Jag vet inte, hon kanske ber."

"Bad hon mycket i skolan?"

"Ja, mycket, alldeles för mycket för hennes klena hälsa."

Till middagen kom Lucia ut i samma dräkt, men olika kammad. Det var otroligt, vilken uppfinningsförmåga hon ägde i det avseendet. Än hade hon allt håret samlat i nacken i en tjock knut med en sköldpaddkam i, än var det helt och hållet friserat i krokor och bucklor, mellan vilka en ros var instucken, än uppsatt i breda mjuka flätor med en prästkrage här och där, än uppdraget på grekiskt sätt och överdraget med ett nästan osynligt guldnät. Men oemotståndligast var hon, då hon på zigenarmanér knöt en röd sidenduk om huvudet.

(Forts.)

NYAR PÅ STOCKHOLMSCENER.

(Forts. fr. sid. 44.)

huvudfigurens manliga överdåd, Signe Kolthoff var skön och skenbart kylig som hans hustru. Ett utmärkt komiskt par var Browallius och Tyra Dörum.

Vad de nya revyerna beträffar, d. v. s. de bättre av dem, så vet jag inte, hur aspiranten till nöjes-sensurrådet skulle ställa sig. Är han en klok man, dröjer han emellertid helst och längst vid dem, eftersom de ju i ord och bild ge en föreställning om vad "man" talar om i Stockholm just nu. Någon förde Aristophanes på tungan och påstod, att våra moderna revyeförfattare inte likna honom? — nå, så ha vi då inte heller någon Sokrates bland oss att förhåna, bara en Bratt, och i varje fall äro våra moderna revyeförfattare ofta åtminstone anständigare, vilket den där aspiranten torde räkna dem till godo.

Skall man fortsätta med att dra in salig Aristophanes i det här, så ha i varje fall *Mac* och *Stig* (de kända märkena i D. N.) gjort sitt bästa för att få fram litet av "Nordens Aten" i det Stockholm, vars uppkomst, forntid, nutid och framtid är ämnet för deras revy på *Mosebacke*, "*Klart till Mars*". Och som en god och gemytlig gammal Anakreon går vår egen vinets och kvinnornas skald genom det hela: han spelas av Axel Hultman, som anlagt skaldens mask, figur, hållning och det hela — det enda man saknar i framställningen, är skaldens chevalereska kyss-på-hand av de sköna. För resten kvicka och roliga kupletter, vackra eller befängda scener och ibland på en gång vackra och befängda, vilket är det bästa. Succès och alltså två nya missnöjda revyeförfattare, eftersom ju enligt vilja bli revyeförfattare och allra minst en med framgång frivilligt?

Emil Norlanders revy på *Södra teatern*, "*Venuspassagen*", har som de flesta av sina föregångare en äkta Stockholmsstämning och några äkta Stockholmstyper: "*Stockholms-Raggen*", alkoholisten och många andra av det galleri, som bär upp en låt vara litet finkeldoftande folkslig humor. Hrr Wallén och Eugen Nilsson kunna de där typerna. Maja Cassel var skön och det hela trevligt. Gott nytt år alltså!

*

Läderlappen har i dagarna under Rob. Rybergs direktion med framgång debuterat som ett slags kombinerad teater och cabaret. Genren tycks kunna ha framtiden för sig, åtminstone när den utövas med så stor smak och fyndighet som i detta fall.

DÅLIG HY

har ej den som sköter sin hud rationellt med en god hudcrème. För att en crème verkligen skall göra nytta, måste den innehålla just sådana ingredienser som giver näring åt huden och återskänker densamma smidighet och mjukhet. En crème som bättre än Hylins Ninon Crème motsvarar de fordringar man måste ställa på en god hudcrème

HAR INGEN

hittills kunnat framställa. Ninon Crème innehåller, förutom läkande och balsamiska oljor och essenser, även havreextrakt, som utövar en underbart förnyande och upplivande inverkan på undernärld och slapp hy. Varje dam som önskar återgiva huden dess ungdomliga smidighet och förhindra uppkomsten av rynkor, bör dagligen massera huden med Ninon Crème. Denna absorberas fullständigt av huden och efterlämnar — i motsats till de flesta andra crèmes — ingen fettglans. Ninon Crème tillverkas av Hylin & C:os F.-A.-B., Stockholm, och säljes överallt till kr. 1:— pr stor tub. Kom ihåg att vacker, mjuk och ungdomlig hy får den

som använder

NINON CRÈME

Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Choklad

Konfekt

Marmelad

endast

5 kr.

per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsidan 3: — mtr., Textilier, antikt porslin m. m. Obs! Äkta varor extra låga priser. Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks. 30 86.

Svält ej

Edra krukväxter. De

leva ej enbart av vat-

ten. Giv dem Planta-

gén, ett på veten-

skaplig grund sam-

mansatt konc. växt-

närings salt. Erhålles på bleckburkar

hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemi-

kaliehandlare.

Dir SÖMMERS

Sagroidpiller.

Menthymol-Snuvinhalator

Det erkänt goda, säkert och utan olägenhet verkande avföringsmedlet äkta Sagroidpiller finns nu åter att få på apoteken.

i fickformat finns nu åter att få på apotek och i kemikalieaffärer. Verksam, praktisk, billig.

JAMAICA BANANER FRUKT OCH MAT MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

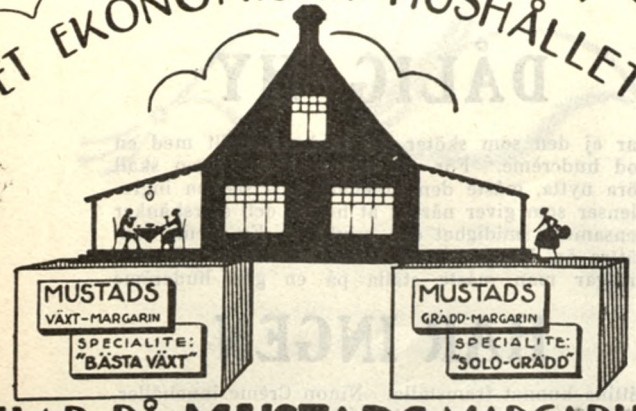
Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrandsgatan 16 - Stockholm.

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

Av SANGALLA the rekommendera vi våra kända märken "PEKOE SOUCHONG" "IMPERIAL" "ORDINARY" i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Tapetkompaniet levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Revkriera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7 Sthlm. (Vid Slussen.)

Tänk alltid på **NORMANS** vid behov av Glas och Porslin. Tegnérgatan 23. — Odengatan 41.

Leo-Piller

äro framställda i samråd med framstående specialister i mag- och tarmsjukdomar. Användes av läkare samt på sjukhus och kan tryggt rekommenderas som **ett ulmärkt avföringsmedel**

Fås å alla apotek. Tillverkas av A.-B. LEO, Helsingborg.

LÄSARINNORNAS SPALT

Svar till Skånsk husmor.
Har nyss vävt trevliga mattor och kan åtaga mig väva till Eder. Vävide mattorna 68 cm. breda, bottarna i mörka färger, 34 cm. breda och bårder i klara färger, 20 cm, äro vävda i tät sked. Vävd 40 öre aln. Min adress finnes på redaktionen.

Intresserad väverska.
Jag väver vackra trasmattor och kan åtaga mig beställningar. Närmare upplysningar lämnas av Fru Lisa Hedberg, Tallbo, Järbo.

Med anledning av Eder fråga i Idun ber jag, hänvisande till min egen fråga i Läsarinnornas spalt Idun n:o 41, få erbjuda min hjälp. Om priset kan jag ej på rak arm yttra mig, då jag ej vet huru Ni önskar mattorna, men ville Ni tillskriva mig snarast, om Ni reflekterar vore jag tacksam. Idun har min adress.

Karin.
Signaturerna Hembageri, Skånska 33, Livsintresse, Karin (som frågat efter virkade spetsar), Flerårig Idunläsare, T. H., Brita och Stina, 42-årig fru, ha personliga svar att avhämta å redaktionen. Svänd fullständig adress och svarsporto, så skicka vi Er svaren.

Fråga. Underteknad, som f. n. lider av akut hjärtsjukdom, vore tacksam få råd om var det under rekonvalescensstiden, 3 å 4 mån. blir billigast och bäst att upphålla sig. Förfogar över 200 kr. pr mån. Kan detta räcka att upphålla sig på någon kurort i Tyskland, som vore lämplig för hjärtsjuka? I så fall vilken? Har även tänkt på något vilohem i Jämtland, men detta kanske ställer sig dyrare. Tacksam för råd och svar vore

"Förhoppningsfull 26 år."
Fråga. Finns det någon av Iduns läsarinna, som kan upplysa vad det behövs en modeaffär, helst i södra Sverige.

En som aldrig frågat.
Fråga. Underteknad, som en följd av år varit anställd (företäresvis å tidningar), som kassör och kontorschef, men nu på grund av rådande affärskris sedan en tid arbetslös frågar sedan allt annat försökts och misslyckats, om någon av Iduns många läsare kunde giva uppslag till lönande arbete. Är ensamstående med 3-årig gosse. Hemma i husligt arbete, mer musikalisk och av företäresvis teoretisk begåvning. Svar till

"Arbete — hem".
Fråga. Var finnes lämplig stad för startandet av en "Konst- och Hemslojdsaffär", där sådan saknas? Hur skulle Västerås eller Norrköping vara?
"Prenumerant".

Se med Edra egna ögon att Ni får Mazettis ögon

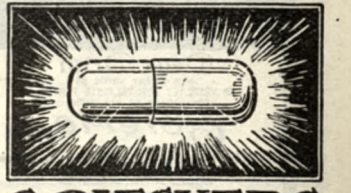
Ni är då säker på att alltid erhålla en delikat, kraftig och hälsosam cacao.

OBS! Våra olika billigare kvaliteter cacao såväl i hektopaket som i lös vikt.

Varnas för efterapningar av påse och etikett!

Jumpers och Sweaters

stickar man bäst själv med ledning av Olga Nybloms nyutkomna handbok. Kr. 1.75 hos alla bok- och pappershandlare eller från Wahlström & Widstrands förlag. Stockholm 3.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

stärka nerv- och muskelsystemet, skänka ungdomlig spänstighet, levnadsmod och energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghets-tillstånd. Finnas å alla apotek och drogaffärer eller expedieras efter rekvisition från underteknade, portofritt.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.
Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.
Liten kur (5 stora askar) kr. 20.—
Stor ,, (10 ,, ,,) kr. 38.50.

Generalagenter för Skandinavien:
Harald Westerberg & Co.
— Göteborg. —

Eleganta Hellyedambyxor i svart, lila, blått och heliotrope i vid, rymlig modell, försedda med gummiresår, finnas i tre storlekar. Kr. 6:50 pr par. Expedieras mot postförskott från
O. WISTRAND & Co.
Stadsgården 14—16, Stockholm 4.

SKÖNHETSVÅRD

av Anna Söderberg 2:— Hygieniska vinkar och råd för hälsans och skönhetsbevarande. Wahlström & Widstrand, Stockholm.

ELEKTRICITETEN i hemmets tjänst

Ny oumbärlig handbok för husmodrar av Ida Högstedt. Kr. 2:50. I alla boklädor och Wahlström & Widstrands förlag, Stockholm 3.

Begär "PELLERIN" så får Ni det bästa!

Växtmargarin: "Extra Växt"
Gräddmargarin: "Högsta märket"

Detta märke på varje förpackning — en borgen för högsta kvalitet

UPPRING
Stockholmstelefon **61 47**
och prenumerera å **IDUN 1922**
Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

Oatine

UNDERKÄMPLIGT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SÅ TILLTALANDE SOM MÖJLIGT. OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning strax efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständig behandling, och huden blir klar, frisk och vacker.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (treubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är väluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till **THE OATINE COMPANI's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris**
OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

IDUNS
telefonnummer **Riks 16 46**
St. T. 61 47
för prenumeration **1922**

FALU-ÄTTIKA

— den bästa konserverings-, mat- och bords-ättika som finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol.
STOCKHOLM.

Man behöver ej vara bonde

för att med god behållning läsa

VÅRT LAND OCH FOLK

BONDERÖRELSENS RIKSORGAN

SNABB NYHETSTIDNING
SUNDA ÅSIKTER

Dagliga uppl. 12 kr. pr år
Halvvecko-upplagan 4:50
Lösnummer 10 öre

OUMBÄRLIGT ANNONSORGAN

för den som vill komma i förbindelse med lantbefolkningen

Reumatism

botas ofelbart och snabbt medelst det sedan årtal välkända, av apotekare sammansatta MOORLAND. 100-tals intyg.

Pr sats kr. 5:— franco från **Varulagret WASA,**
Kemikalieavd. Stockholm 2.

Gynna Iduns annonsörer!

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Vore tacksam om jag kunde få ett recept på ett par sorters grovt formbröd?

Svar: Här ett par utmärkta recept, vilka alltid lyckas för såvida man har en någotsånär god ugn: På kvällen blandas 1 lit. (omkr. 525 gr.) grovt rågmjöl och 1 lit. (575 gr.) vetemjöl med $\frac{3}{4}$ lit. kall mjölk jämte 50 gr. i ett par msk. kallt vatten upplöst jäst, 3 msk. sirap och $\frac{1}{2}$ msk. salt. När degen är väl blandad och arbetad, lägges den i smorda och bröade formar och får jäsa på ej för varmt ställe över natten. Formarna insätts tidigt följande morgon i ganska varm ugn och få jäsa över natten, varefter bröden gräddas omkr. 1 tim. Bröden prövas med en vispsticka, penslas med vatten och uppstjälpes på filt. Brödet bör ej ätas förrän det är minst 1 dygn gammalt.

En annan beskrivning, även den mycket omtyckt är att taga lika delar grovt rågmjöl, grahamsmjöl och vetemjöl, d. v. s. omkr. 375 gr. av varje och blanda mjölet i $\frac{3}{4}$ lit. blandat vatten och mjölk, samt tillsätta 50 gr. jäst, 3—4 msk. sirap och 1 tsk salt.

Fråga. Hur skall jag på bästa sätt tvätta en vit hellekappa så att den inte krymper.

Fru i landsorten.

Svar. Ni nämner ej ett ord, huruvida kappan är av tyg eller är stickad eller virkad. Är den av yg och detta är tjockt skulle vi iästan vara hågade att avråda Er från att tvätta kappan hemma, när den gärna då blir gulaktig i ärgen och även mer eller mindre iltar sig. Dessutom är också årsiden olämplig, emedan kappan ångsamt skulle torka och då bli ännu gulare. — Är kappan däremot stickad, blir proceduren lättare. Då skakar Ni den först grundligt i fria luften och lägger ned den i en ljumt ämnen stark lut av uppvispade tvällingor och vatten. Håri får kappan ligga över natten. På morgonen påsläs litet varmt vatten, och nu kramas — ej gnuggas! — kappan grundligt. Sköljes sedan i flera ljumma vatten, inrullas i ett rent lakan och vrides varsamt i detta. Kappan vikas så dubbel, framstycke mot framstycke, ärm mot ärm och lägges antingen på ett stort omålat träbord eller ock direkt på golvet, i båda fallen givetvis på ett underlag av vitt tyg, t. ex. ett dubbelvikt lakan. Vändes en gång under torkningen. Tvättad och torkad på detta sätt, bibehåller kappan sin form och mjukhet, och varken tågnar eller glesnar som fallet blir om den hänges på galge för att torka.

Fråga. Jag beder Iduns vänliga läsarinor om ett gott råd. — Jag är ensam i världen, nära 60 år och klen. Har haft plats, men orkar numera ej sköta någon sådan. Skulle gärna vilja ha en egen liten affär, t. ex. handskaffär eller annan mindre speceriffär, men som jag ingen affärsvana har, frågar jag om det är för stor risk söka ett vant biträde och öppna affär? Var skulle en lämplig plats vara för en dylik? Jag äger ett litet trevligt bo samt 10 tusen kr. kontant, men det räcker ju ej att leva på hur små anspråk man har, utan jag måste ha någon inkomst därtill. Skulle kanske en sommarservice vid någon badort eller dyl. vara bra, men var? Giv ett råd och ingen kan bli tacksammare än jag.

Mångårig prenumerant.

Svar. Det är mycket svårt att giva Eder ett gott råd i ovanstående fråga. Det beror ju så gott som uteslutande på arten av den plats Ni förut innehaft, vad för sysselsättning Ni nu skall slå Er på. I våra tider är det allt för stor risk att äventyra det lilla kapital, ni har genom att öppna

ÄNNU är det ej försent

att verkställa

PRENUMERATIONEN

å

IDUN 1922

Kronor 15:—

i närmaste Postkontor eller Bokhandel

IDUNS JULNUMMER

medföljer gratis till alla postprenumeranter

Till utlandet: $\frac{1}{1}$ år Kr. 15:— + porto 11:—

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad specieraffär.
OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringsmedel för barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk har särskilt visat sig lämpligt som botemedel mot eng. sjuken.

Maltextrakt med järn eller järn och kina är ett utmärkt medel vid blodbrist och allmänna svaghetsstillstånd, då järn erfordras.

Obs! Detta järnmedel är ej stoppande och ej skadligt för tänderna o. dessutom välsmakande o. hållbart.

Fås på alla apotek.

Nyhets: Björkboms maltextraktkarameller i askar å 1:25 kr. Synnerligen välsmakande!

Björkboms Maltextraktfabrik är flyttad till apoteket "LEJONET" i Malmö.

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL FÖRNÄMSTA I SVERIGE

PÄRMAR i rött klotband med guldtryck

IDUN

Gratis medföljer titelblad
jämta register. Kr. 2:50
+ porto 80 öre. Likvid i
postanvisning.

finnas nu att tillgå
hos hrr Bokhand-
lare eller direkt från

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

1 9 2 1

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.
Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska
Institutet Auxilium, Salmätargatan 5
(hörnet av Tegnérgatan). Rt. 825 11.
Mottagn. 10-12; 2-4 eller enl. över-
enskommelse. Specialitet: Magsjukd.,
blodbrist, reumatism, fallandesjuka, in-
fluensa, njur- och gallsten samt so-
kersjuka.

Hultkrantz,
Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

Närmaste billigaste continentala
Vinter-Kurort

Deutsch Sydtyrol MERAN
ITALIEN

Förstklassig diätisk Kurpension
Dr Balog vid Kurmittelhaus och
Promenaden. För friska, conva-
lenter men ej infekterade sjuka. Mo-
dern komfort, utmärkt bord, civila
priser. Begär prospekt!

Praktiska,
hygieniska, impregnerade dam-
underkläder av olika model-
ler för dag- o. nattbruk samt
Dambindor, även i små rese-
förpackningar, i parti o. mi-
nut billigast från
Carl Stangenberg,
Hötorget 10, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Babyutstyrslar.

Välsyddad och bra modeller av bästa
tillbehör Kr. 10:50
Lakan och örngott " 8:—
Dopklädning och mössa ... " 10:50
Bärmantel " 4:50
Mönster medföljer varje kartong.
Röda Korsets modeller å Baby ut-
styrslar äro utarbetade i min ateljé.
Dagmar Jacobsons Vitvaru- och Linne-
sömnadsaffär, Borås.
Rt 1406.

**Gynna IDUNS
annonsörer!**

Vägglöss

Desinf. m. Amerik. Gassystem (ej
cyanalkalium). Ej risk eller obehag för
grannar. Skadar ej tyg eller möbler.
Spec.: Kackerlackor, Mal och Vägglöss.
Nordiska Desinfektions Anstalt.
Riks 804 85 Stockholm Allm. 168 13.

**Birgittas
Äkta Citron-Crème.**
Ofelbart medel mot sträv och narig hy
Bästa ansiktsmassagegrème.
Utplånar rynkor o. ojämheter i huden.
Tillverkas av saften av friska citroner.
Parfumeri S:ta Birgitta, Stockholm.
Pris kr. 3:—

en affär och så endast ha att lita
till ett biträde. Ty utan affärs-
vana, i vilken bransch ni än valde,
skulle ni säkerligen ganska
snart både förlora Ert lilla kapi-
tal och så kanske till på köpet
råka i skuld. — Har ni ingen
gammal väninna ni kan slå er
tillsammans med, och hyra en li-
ten våning och på plats där hy-
rorerna äro billiga, och så taga
emot ett par trevliga inackorde-
ringar eller ock några få mat-
gäster?

Fråga: Var god upplys om på
vilket förlag boken, "Kvinnan
som åldras, några råd", av Anna
Norælius utkommit. Tacksam för
upplysning. **Prenumerant.**

Svar: Boken i fråga har ut-
kommit på J. A. Lindblads förlag,
Uppsala.

Fråga: a) Skulle Iduns rådgiv-
varinna vilja upplysa mig om,
vart jag skall vända mig för att
erhålla prospekt för blivandet av
Röda korssjuksköterska. b) For-
dras någon viss ålder eller måste
man ha någon utbildning i sjuk-
vård innan man antages till elev.
Skånska.

Svar: Vänd eder direkt med en
skriftlig förfrågan till förestän-
darinnan för Röda Korsets Sjuk-
hem, 66 Kammakaregatan, Stock-
holm, så får ni nödiga upplysning-
ar.

Fråga: Undertecknad som hört
att brännässelté skall vara bra
mot astma men ej lyckats upp-
bringa något sådant hos apoteka-
re eller drogerier fråga härmed
om någon av Iduns läsarinnor vet
var man kan erhålla sådant te
eller hur man skall tillreda det.
Lidande.

Svar: Till den verkan det hava
kan, bedja vi härmed få överläm-
na besvarandet av ovanstående
fråga till någon eller några ur
vår välvilliga läsekrets, som kan
och vill hjälpa "En lidande" med
den efterlängtdade upplysningen.

Den stora lyckan.

Av Kerstin Uhrberg.

JAG LADE UN DAN HAND-
arbetet, ty det ringde på dörr-
klockan; jungfrun gick och öpp-
nade. Jag hörde ett frasande av
siden, och Ada stod i dörren.
Ada är nyligen skild från sin
man, som hon varit gift med
bara 2 månader. Anledning: De
ha tröttnat på varann, sägs det.
Hon har återtagit sitt gamla ar-
bete och återbördats till huvud-
staden. Hon var sig alldeles lik,
tyckte jag; en aning mer nervös
än vanligt — kanske.

"Kära Ada! Å så rart främ-
mande!"

"Å, lilla rara Maj! Jag måste
se hur du har det i eget hem!
Förtjusande, kan jag se! Du har
också en så genomrar man! An-

nars är nog "föret i portgången"
lite kinkigt, som ordspråket sä-
ger, det har jag fått erfara. Och
ni har ju bara ett halvår bakom
er som äkta par. Men råkar man
så väl ut, som du, då är det in-
gen nöd!"

"Å ja, vi ha det ju utmärkt
trevligt! Men — — —"

— — — "Men, Maj lilla, vad
är det åt dig! Du ser ledsen ut!"

"Ja, du vet ju, att Fredrik är
bra mycket äldre än jag. — Nog
var det roligt i början, då han
kom hem med blombuketter var
dag och kelade med mig i oänd-
lighet. — Men nu — nu börjar
han visa sitt rätta jag — på all-
var! Han läser tidningar i oänd-
lighet och röker överallt — i sa-
longen med! Inte vill han delta i
mina intressen! Jag ville han
skulle läsa högt Selma Lagerlöfs
sista bok för mig. Tror någon
det! Ack, kära barn, jag har så
många betänkanter att ögna ige-
nom, och den lilla tid, som blir
över, behöver jag till nyttig läs-
ning. Det är svaret, jag fick. Kan
man tänka sig! Nyttig läsning!
Som om Selma Lagerlöfs bok inte
skulle vara nyttig!"

"A, lilla Maj, så upprörande
orättvis han mätte vara!"

"I går gjorde jag mig riktigt
söt, vet du, i ny, skär blus. Kan
du tro, han såg det inte! Han
satt och drömde hela tiden över
sina odrägliga betänkanter! Ack,
om riksdagen vore slut!"

Ada klappade mig: "Lilla Maj,
jag vet hur sådant kännes!" sade
hon. "Men varför gifte du dig
någonsin med honom?"

"Ack, mor ville det, — och
själv tyckte jag om Fredrik, —
och så var det ju så roligt bli
vaktad av en äldre, allmänt aktad
man i god ekonomisk ställning.
— För övrigt — du har själv bi-
dragit rätt avsevärt till, att det
blev, som det blev, Ada!"

"Har jag???"

"Ja, du fjäskade ju för min
Fredrik allt vad du kunde! Då
måste jag förstås visa, att jag
kunde slå dig ur brädet."
"Men Maj då, så du säger!"
Ada såg brydd ut.

"Ser du, Ada, han är så ut-
märkt gedigen och allt så'nt där,
Fredrik, men det skäraste och fi-
naste hos mig förstår han inte.
Min poetiska konstnärssjäl är min
man främmande." Jag grät, och
Ada tröstade.

Jag fortsatte: "I går klagade
han på vitlingen, att den var full
av ben. Vitling var inte hans
svaga sida, sa' han. Se, jag hade
köpt billig fisk till middag, för
att hushållspengarna skulle räcka
till lite annat — roligt. — Jag
kan ju så litet i hushållsväg, och
inte roar det mig, — men upp-
köpen brukar jag vanligen sköta
själv." — —

(Forts.)

Vi bedja att få fästa uppmärks-
samheten på att

Nya Dagligt Allehanda

väsentligt sänker sitt prenume-
rationspris, och jämväl lösnun-
merpris och annonspris för år
1922.

Stora upplagens

pris sänkes från 50 till 40 kr.,
post- och hembäringsavgifter in-
beräknade. Lösnummerpriset från
20 öre till 15 öre.

Nationalupplagan,

endast för postprenumeranter,
sänkes i pris från 20 kr. till 15
kronor. Om hänsyn tages till tid-
ningens värde, är denna upplaga
av N. D. A. den billigaste tidning
i landet.

Kvällsupplagan,

som är en senare edition av stora
upplagan och sålunda innehåller
de allra färskaste nyheter, säljes
i huvudstaden blott i lösnummer,
men kan ute i landet erhållas ge-
nom prenumeration på posten.
Den är för stora delar av riket
Sveriges snabbaste nyhetstidning.
Priset sänkes från 50 kr. till 40
kr. för helt år.

Ni kan icke göra en utgift,
som medför mera valuta och be-
hållning, än prenumerationskost-
naden för N. D. A.

KIKHOSTA botas endast med
Intet månadslångt nattvak mer. **"SODERSIN"**

Förnämsta annonsorganet

för de centralare delarna av Skåne är

MELLERSTA SKÅNE,

som är det enda verkliga
Huvudredaktioner i Hörby och Eslöv, lokalredaktioner i Höör,
Tollarp, Löberöd, Vollsjo m. fl. större stationssamhällen.
Vill Ni med Eder annons träffa den stora och köpstarka
publiken, så annonsera i Mellersta Skåne. Uppmärksammat
politiskt organ.

"RÅTTUT"
har tre goda
egenskaper

som ställer det främst bland rätt-
utrotningsmedel.

Det är färdigt för utläggning
utan tillsatser.
Det är effektivt och billigt.
Det är oskadligt för människor
och husdjur.

Pris Kr. 1.25 pr pkt.
BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.

Säljes å apotek, färg- och kemika-
lieaffärer samt specialaffärer på landet.

Ytterligare prisned-sättning fr. 1 jan. 1922

Lediga Platser och Platssökande

25 öre pr mm.

LEDIGA PLATSER

Bildad, barnkär och pålitlig flicka,

helst sykkunnig, erhåller omedelbart god plats i trevligt hem i småländsk kuststad. Svar med ref., foto och löneanspråk till "Arbetsglädje", Iduns exp. f. v. b.

Några skolade sjuksköterskor

skola anställas vid Strängnäs hospital. Därvid vederbörlig utbildning i sjuksjukvård erhållits, kan anställning som ordinarie 1:a sköterska (ev. ansvarig avdelningssköterska) omedelbart ingivas till hospitaldirektionen. Närmare upplysningar om anställningsvillkor m. m. meddelas av överläkaren, på skriftlig förfrågning åtföljd av uppgift å ålder och genomgången utbildning.

Guvernant,

musikalisk erhåller plats i tjänstemannafamilj att undervisa tvänne flickor. Svar med löneanspråk m. m. till "B. A.", Iduns exp. f. v. b.

Enkel, bättre flicka,

barnkär, sykkunnig, van vid landet, ej under 20 år, får plats d. 15 jan. på mindre egendom i Norra Halland att passa 2-års gosse samt deltaga i lättare hushålls sysslor. Svar med foto (som återsändes) samt rek. till Fru C. O. Elliot, Espenäs, Ullared.

PLATSSÖKANDE

Ung akademiskt (seminaristiskt) bildad tysk, som kan undervisa på de flesta områden, söker anställning som **INFORMATOR** om möjligt i tysk familj. Talar engelska, franska, svenska och tyska. Utmärkt musikalisk. Tillträde när som helst. Ev. anbud ben. till Alfred Ehrhardt, Gera (Reuss), Gneisenanstrasse 42, Tyskland.

KVINNL. TRÄDGÅRDSMÄSTARE söker till våren lämpl. plats. Har genomgått trädgårdsskola och äger flerårig praktik. Svar angivande förmåner till "Kvinnl. trädgårdsmästare", under adress S. Gumælius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Mot fritt vivre.

Plats önskas i familj att underv. barn, även i musik. Svar till "Maria", Iduns exp., f. v. b.

Ung flicka

önskar plats i fam. Något kunnig i matlagning, bakning och sömnad. Svar till "Januari 1922", Iduns exp. f. v. b.

30-årig tysk lärarinna

med universitetsexamen söker anställning (även i familj). Utm. kvalifikationer. Närmare genom Professor W. Fellenius, Stockholm.

Flicka

önskar plats som hjälp och sällskap hos ensam dam som vistas mycket på resor. Svar till "God vilja", Åkers Styckebruk.

Fransyska,

23 år, som behärskar tyska och engelska språken och nu innehar anställning i Sverige, önskar plats uti bättre familj för givande av franska lektioner. Prima referenser. Svar till "Fransyska 23", Iduns exp., f. v. b.

DIVERSE

Ett utmärkt medel.

Vid alla slag av nervsmärtor såsom huvudvärk, reumatism, neuralgi, förkylnings- och febersymtom hava Dr. Stohrs Kephaldotabletter snabb och säker verkan utan besvärliga svettningar och utan att skada hjärtat eller andra organ. Användes med glänsande resultat av de främsta kliniker och läkare. Finnes å alla apotek.

Den amerikanska kvinnan

är känd för sin persikolena sköna hy. Hennes hemliga medhjälpare i striden mot rynkig, slapp och oren hy är det nya öoverträffade skönhetsmedlet Velvet Complexion som är en mjölkliknande vätska sammansatt av äkta mandel.

Följ noga bruksanvisningen. Försäljes hos alla Parfymafaffärer samt av importören AB PARFYMERI BARLACH, Stockholm C. Pris pr flaska 5.— och 8.— kronor.

Engelsk-svensk familj

boende i England, erbjuder en ung flicka, som önskar lära engelska språket, ett gott hem och fritt vivre mot hjälp med barnen, sömnad m. m. Tjänare finnes. Bästa rek. fordras, fotografi önskvärd. Svar till Mrs. Hedvig Hayes, Tintern House, Laurel Road Handsworth, Birmingham, England.

Hemslöjdskolan i Rättvik

börjar nu kurs 20 jan. och giver grundlig undervisning i vävnadsslöjden. Elever mottages kursvis, men även på kortare tid. Helinackordering till lågt pris. Skolan har högt o. vackert läge. Tillfälle till sport o. utlylkyter. Även mottages några inackorderingar under jul- och nyårshelgen till 15 jan. Prospekt mot porto.

GÖTEBORGS NYA HUSMODERSSKOLA

Södra Allégatan 2 A. Rikstelefon 10624. Husmoderskurs på en termin börjar den 1 febr. Fortsättningskursen d. 23 jan. Aftonkurs 1 dag i veckan börjar d. 24 jan. Frukurs 1 dag i veckan börjar d. 26 jan. Prospekt och upplysn. på begäran.

Furuhems Husmodersskola,

MALEN—BÅSTAD börjar sin kurs (21 jan.—21 april) den 21 jan. 1922. Grundlig undervisning i såväl hushåll som slöjd av fackutbildade lärarinnor. Gott hemliv. Skolan har härligt läge vid det natur-sköna Malen och Båstad. Prosp. m. dubbelt porto. Tel. 109, Båstad.

Ny hushållskurs

15 jan.—15 maj 1922. Prosp. mot porto. Överstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick, Sandvik, Smål. Burseryd.

Geneve.

Une famille Suisse-Francaise distinguée desire recevoir en pension une ou deux jeunes filles de bonne education. Excellentes références. Madame H. JUNOD Pharmacien, Chemin de Roches 2 GENEVE.

OBS.!

Önnestads Trädgårdsskola för unga flickor.

Ny kurs fr. 7 mars. Ungdom och målsmän anmodas rekvirera skolans nyutkomna rikt illustrerade prospekt. Sändes mot 40 öre i porto genom rektor Yngve Melander, Önnestad. (Krist. län.)

E. Hults Flickpension, Djursholm,

emottager elever den 1:sta Febr. på 4 månader. Vidare genom prospekt. **OBS.!** Nedsatta avgifter. Adress Villa Hult, Djursholm.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

finnas två platser lediga till instundande vårtermin d. 26 jan. 1922. Undervisning i matlagning, klädsömnad, vävning, främmande språk m. m. Prospekt och referenser lämnas på begäran.

SIGNE PHILIP. GERTRUD WALIN. LEKSAND.

Stockholms Borgarskolas Handelslinje

STATS- OCH KOMMUNALUNDERSTÖTT HANDELS-LÄROVERK. 43:dje läsåret. Vårterminen börjar den 16 januari. Tvåårigt handelsgymnasium. Ettårig handelskurs på förmiddagstid. Aftonkurser (ett- och tvååriga). Terminskurser i vissa specialämnen. Bankkurs.

Ex. av vårterminens prospekt, schemata och kursplaner utlämnas kostnadsfritt i varje större bokhandel i huvudstaden.

Närmare underrättelser å rektorsexpeditionen, 13 Brunnsgatan, *helgfria dagar kl. 11 f. m.—4 e. m.* Tel.: Allm. 5531; Riks 8211. Stockholms i Jan 1922.

UNDERVISNINGSNÄMNDEN.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (26:te årskursen.) Begär prospekt! Stockholm. Holländaregatan 3.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

GÖTEBORGS GYMNASIUM

Östra Hamngatan N:o 45 Förmåligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK Ny kurs börjar den 15 Januari. I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Förbands- och samaritkurs. Begär illustrerad prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid Sidsvenska Gymnastik-Institutet. Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Korpulens Fetma

övertinnas genom D:r Hoffbauers lagl. skyddade AVMAGRINGSTABLETTER Fullständigt ofarligt och verksamaste medel utan diettväng. Intet avföringsmedel. Pris fullst. kur. kr. 23:— franco. Utförliga broschyter gratis. Elefantens Apotheke, Berlin A 47, Leipzigerstr. 74, vid Dönhoffplatz. Depot: Apoteket Storcken, Storgatan 28 — Stockholm.

Fräkencreme

Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. För-sändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Strengnäs Husmodersskola

17:de arbetsåret. Husmoderskurs för bildade flickor 25 jan.—25 maj. Grundlig undervisning. Gott hemliv. Prospekt mot porto gen. Fru M. Braune, adr. före 8 jan. Leksand.

Elsa Philips Husmodersskola, Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 28:de kurs för bildade unga flickor den 30 jan. 1922. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött, korvberedning o. d.; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysningar på begäran. Sthlms tel. Ö. 13 10. ELSA PHILIP, Stockholm.

Husmoders- och Trädgårdsskola

öppnas den 15 Febr. 1922 å den trevsamma egendomen *Hösterum* i vacker trakt av Östergötland. 2 kurser årl. å 5 mån., börjande 15 Febr. o. 15 Juli. Pris 180 kr. pr mån. Badrum, tennis, bil. Vidare gen. prospekt från Fru S. af Ekenstam, Hösterum, Söderköping.

Referenser: Konsulenten hos Kungl. Skolöverstyret. Fr. I. Walin, Förest. f. Statens Skolkökssem. Fr. I. Schager, Stockholm. Fru Louise af Ekenstam, Lund. Biskop O. Bergqvist, Luleå. Fru I. Petrelli, Ösby, Djursholm. Fr. Ester Hanngren, Korståpan, Leksand.

Nobynäs Hushållsskola.

Vårkurs från den 20 jan.—20 maj 1922. Bildade flickor mottagas å *Nybonäs Herrgård*, bel. å Småländska höglandet i vacker trakt, 7 min. gångväg från Stjärneborgs håll-plats, linjen Stockholm—Malmö.

Grundlig undervisning i hushåll och i slöjd meddelas av skickliga exam. lärarinnor. Gott hem. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan, Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rt.: Munkakvarn 4.

Johanna Brunssons Prakt. Konstvävnadsskola,

A. T. Norr 437. Kungsgatan 70, STOCKHOLM. Rikst. 13336. Vårterminen: Praktiska vävkurser 16 jan.—16 juni. Teoretisk vävkurs 16 febr.—6 april. Föreläsningkurs i textilkonstens historia 16 febr.—16 maj. — Prospekt.

Kurserna i Kläd- och Linnesömnad

börja åter den 16 Januari. Rådmanngatan 8 (intill Liljansplan), Stockholm - A. T. 401 18. ELLA OCH ESTER NILSSON.

Gunilla-Skolan, Uppsala,

Rt. 370. Grundad 1911. Husmoderskurs för bildade unga flickor börjar den 26 januari 1922 kl. 1 e. m. och pågår 3½ månad.

(Utom gas- och vedspis nyinrett elektriskt kök.) Sykurser i såväl linnesöm som klädsöm och barnkläder börja den 1 februari kl. ½ 10 f. m. och pågå 3 månader eller 6 veckor (ännu elevplatser lediga).

Program och närmare upplysningar på begäran. KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

Utmärkta organ

för annonsering i landsorten:

- Arvika: Arvika Nyheter.
- Avesta: Avesta-Posten.
- Borlänge: Borlänge Tidning.
- Borås: Borås Tidning.
- Engelholm: Engelholms Tidning.
- Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
- Falun: Falu-Kuriren.
- Gevele: Gevele-Posten.
- Halmstad: Hallandsposten.
- Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand: Hernösands-Posten.
- Höganäs: Höganäs Tidning.
- Hörby: Hörby Dagblad.
- Jönköping: Smålands Allehanda.
- Kalmar: Barometern.
- Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
- Landskrona: Landskrona-Posten.
- Linköping: Östgöten.
- Ludvika: Ludvika Tidning.
- Luleå: Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil: Lysekils-Posten.
- Malmö: Skånska Aftonbladet.
- Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
- Mora: Mora Tidning.
- Norrköping: Norrköpings Tidningar.
- Nyköping: Södermanlands Nyheter.
- Nässjö: Nässjö-Tidningen.
- Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
- Säter: Sätters Tidning.
- Söderhamn: Söderhamns Tidning.
- Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla: Bohusläningen.
- Umeå: Västerbottens-Kuriren.
- Upsala: Tidningen Upsala.
- Visby: Gollänningen.
- Västervik: Västerviks-Tidningen.
- Växjö: Nya Växjöbladet.
- Örebro: Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund: Jämtlands-Posten.

PIX är även småttingarnes favorit

BARDIN & CIE PARIS
Poudre de Perles Fines.

Bardins berömda pärlpuder
vitt, rosa, hudfärg, rachel, gul, korall, rubin, brunt etc.

Föryngrar och förskönar
Fås i alla parfym- och kemikalieaffärer
Ensamförsäljare för Skandinavien och Finland:
Madsen & Wivel, Köpenhamn

DEN BÄSTA DRYPEN ÄR
CLOETTAS
GULD-CACAO
♦ FÖRNÄMSTA SVENSKA FABRIKAT ♦